

II. évfolyam
2004. 1. szám
február-március
345 Ft

Szent Kereszt

HIT-MAGYARSÁG-ÉRTÉK

Mayer Mihály
pecsi püspök

Jókai Anna

Bolyki fivérek

Kóka Rozália

Lourdes Magyar Szentek

Beszélgetés Jókai Annával

Hit és háború

Bolyki fivérek

Domonkos nővérek

IGEN

MEGJELENT AZ IGEN FEBRUÁRI SZÁMA!

A TARTALOMBÓL:

TÉMA

Erős helyi közösségek, család-barát politika

Farkas Péter szociológus a szegénység elleni cselekvés lehetőségeiről

Magyarázzuk a szegénységet: a véleménytől a diskurzusig

Összeállítás David J. Harper hasonló című tanulmánya alapján

KATEKÉTÁK

A függöny mögé bújni

Interjú Fogassy Judit nővérrel és Kató Csaba katekétával

Reményt adni nem fényűzés, hanem kötelesség

Országos Lelkipásztori Napok Egerben

VITA

Néhány adat a homeopátia vitához

A homeopátia története Magyarországon

Híhetünk-e a homeopátia kritikussainak?

KULTÚRA

Mondogatják a jókívánásokat, de már nem hiszik

Interjú Englert Antal maszkiészítővel a busó hagyományról

Ökuljatok!

Szemle az Ökotáj folyóiratról

Recenziók, programajánlók

A lap megrendelhető a 1053 Budapest, Ferenciek tere 7-8 levelezési, vagy az igen@axelero.hu e-mail címen.

KERESZTÉNY ÉLET

A VALLÁSOS CSALÁDOK HETILAPJA

Megjelenik hetente,
keresse a nagyobb

HÍRLAPÁRUSOKNÁL

és a

KATOLIKUS TEMPLOMOKBAN

Magyarországon
és Erdélyben

VII. évf., 5. szám
2003/9-10. • 420 Ft

Házépítés

Minőségi házépítés és belsőépítészet

Házépítés

A zene és a kultúra fellegvára
Walt Disney Concert Hall, Los Angeles

Hálózobastilusok
Lakberendezés a színek erejével

Ókoház Allergiásoknak
Fellelőgezhetnek a toleránsabb környezetben

Újítások a riasztóberendezések piacán
Betalarm „Szubszónikus riasztó”

9 781603 000017

magyar Demokrata

Egy jobb hetilap! Az izgalmas valóság!

Megvásárolható csütörtökönként az újságárusoknál, vagy kedvezményes áron szerkesztőségünkben a 1062 Budapest, Andrassy út 124. szám alatt.

Előfizetni személyesen ugyanitt vagy a postahivatalokban lehet, valamint rőzsaszín beföldi postautalványon is feladható.

Előfizetéssel kapcsolatos kérdésekben a 354-2353-os telefonszámon kaphat felvilágosítást, munkanapokon 10-től 15 óráig.

Megjelent a Házépítés és az Ingatlan Magazin legújabb száma! Keresse az újságárusoknál!

Előfizethető: Magyar Posta Rt. Üzleti és Logisztikai Központ (rövidítve: ÜLK),
Budapest VII., Vörösmarty u. 16-18.
1946 Budapest

Kedves Olvasó!

Hálás szívvel mondok köszönetet mindazoknak, akik a Kosuth Rádió Vasárnapi Újság című műsorában elhangzott interjúm után megkerestek és felajánlották segítségüket. A segítő kezekre és ötletekre továbbra is szükségem van.

A terjesztési problémák még jelenleg is fennállnak, de – remélem – idővel ezek megszűnnek. Azt gondolom, anélkül, hogy bárkit megbántanék, senkinek nem mondok újat azzal, hogy a vallásos lapok terjesztésével általában gondok vannak. Az, hogy ez milyen okokra vezethető vissza, ennek magyarázatát Önökre bízom. Ennek ellenére remélem, hogy a magazin be fogja tölteni missziós küldetését, és el fog jutni azokhoz, akiknek szól. A jelenlegi lap további négy oldallal bővült, mégsem sikerült minden cikket megjelentetni, amelyeket szerettem volna, de a következő számokban már benne lesznek.

Továbbra is várom a kedves Olvasók véleményét és hozzászólásait a magazin tartalmát illetően. A közeledő nagybőjtben kívánom, hogy tiszta szívvel és lélekkel tudjanak felkészülni a húsvéti ünnepekre. Ebben a lelki előkészületben legyen segítségükre a Szent Kereszt Magazin is.

*Kuruczleky Ilona
lapalapító*

Szent Kereszt

A szerkesztőség címe:
Szent Kereszt Magazin,
1148 Budapest,
Nagy Lajos király útja 47/a
Tel/Fax.: 221-1524,
06-70-244-0240

Főszerkesztő:
Kuruczleky Ilona
e-mail cím:

st.kereszt@freemail.hu

A szerkesztőség tagjai:

Bajcsy Lajos, Fajkus Mária,
Haider Márta, Mácsik Mária,
Papp Nóra, Patonai Adrienne,
Spangél Péter

Tervezőszerkesztő, képszerkesztő:

Kuruczleky Ilona

Olvasószerkesztő: Varsádi Zsuzsa
Címlapfotó: Lendvay Norbert

A lapot kiadja:

Veritas Invest Rt.

1142 Budapest,

Erzsébet királyné útja 86.

Tel: 383-0983, fax: 383-0984

e-mail: **szentkereszt@veritas.hu**

A megjelent hirdetések tartalmáért a kiadó nem vállal felelősséget.

Előfizetésben terjeszti

a Magyar Posta Rt.

Üzleti és Logisztikai Központ (ÜLK),

Budapest, VII. Vörösmarty u. 16-18.

Pf.: Budapest, 1946

Belföldi előfizetés:

Budapesten: az LHI kerületi

ügyfélszolgálati irodáinál,

a hírlapkézbesítőknél,

a Hírlap-előfizetési Irodában (HELIR)
1900 Budapest.

Vidéken: a postáknál és a kézbesítőknél

Külföldi előfizetés:

Hírlapelőfizetési Irodában (HELIR)

Budapest, VIII. Orczy tér 1.

levélcím: HELIR 1900 Budapest

Fax: 303-34-40

Terjeszti:

HIRKER Rt. (Budapesten)

Lapker Rt. (vidéken)

ISSN 1589-617X

Nyomda:

Komáromi Nyomda és Kiadó Kft.

2901 Komárom, Igmándi út. 1.

Tel.: 06-34/344-185, fax: 06-34/342-361

T a r t a l o m

A Szent Kereszt üzenete húsvéti üzenete.....	4. old.
Esztergomi Boldog Özséb.....	5. old.
A közjó mögött mindig értékrendnek kell lenni.....	6-8. old.
A 800 éves Szent Erzsébet tisztelet.....	9. old.
Domonkos nővérek.....	10-11. old.
Lourdes.....	12-13. old.
Beszélgetés Jókai Annával.....	14-16. old.
Virraszatok.....	16. old.
A Magyar Kultúra Napja Szatmárcsekén.....	17. old.

18-19. old.

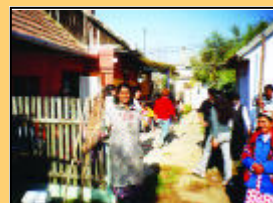
Az örömdondó Bolyki fivérek.....	18-19. old.
Szent Kereszt Magazin poszter.....	20-21. old.
Az Orsolyarendi Szent Angéla Általános Iskola és Gimnázium.....	22-23. old.
Hit és háború.....	24-26. old.
Kötelességtudat Kazinczyn túl.....	27. old.

12-13 old.

„Nem tudok jó lenni”.....	28-29. old.
Madarassy István ötvösművész a fém művésze.....	30-31. old.
„A tiszta emberség mindig megtartja a közösséget”.....	32-33. old.

24-26. old.

34-35. old.

Népfőiskola Collegium az esélyegyenlőségért.....	34-35. old.
Keresztyén hivatástudat.....	36. old.
Sebestény László országgyűlési képviselő példája.....	37. old.
Mosolyban a szeretet.....	37. old.
Programajánló.....	39. old.

A Szent Kereszt Húsvéti üzenete

Megrázó erejű szó hangzott el Jézus ajkáról, midőn ezeket mondotta: „Ha valaki szeret engem, megtartja beszédemet és Atyám is szeretni fogja őt, és hozzá megyünk és lakóhelyet veszünk nála.” Tehát **az Atya és a Fiú bennünk élnek** mint lelkünk állandó lakói, vendégei. És a **Szentlélek színtén**, mert néhány órával előbb, – mintha meghalni indult volna – ezeket mondta az Üdvözítő:

„Ha engem szerettek, megtartjátok parancsaimat, és én megkérem az Atyát, hogy más Vigasztalót adjon nektek, hogy veletek legyen mindörökké: az igazság Lelkét... nálatok marad Ő, és bennetek léssen.” Ugyancsak a Szentlélek bennünk lakásáról mondja az apostol:

„Akinak lelke feltámasztotta Jézust, halottaiból, bennetek lakik.” Más helyen:

„Nem tudjátok-e, hogy az Isten temploma vagytok s **Isten lelke lakik bennetek?**” Az Üdvözítő és az apostol szavaiból nyilvánvaló, hogy más valaki is lakozik bennünk, ha mi is akarjuk, ha elfogadjuk, ha akaratát tiszteljük. És ez a valaki nem más, mint a Szentháromság. Nem kevesebb, mint a **teljes Szentháromság**.

A világot teremtő, fenntartó és kormányzó Isten mindenhol jelen van. Gyönyörűen fejezi ki ezt a gondolatot **Szent Pál** a görög bölcsek előtt az athéni areoplágban: „Az Isten, aki alkotta a világot, s benne mindent, mivelhogy ő mennynek és földnek ura, nem lakozik kézzel épített templomokban, nem is szorul emberi kéz szolgálatára, mintha valami nélkül szükölködnék, hiszen ő ad mindeneknek életet, lehelletet és mindent... mert őbenne élünk, mozgunk, és vagyunk.”

Őbenne élünk, mozgunk, és vagyunk! Szédületes szavak! Isten mindenütt jelen van –

IN MEMORIAM

Dr. Szebey Dezső

Ki volt ő? Isten papja – a veszprémi egyházmegyében, aki 1882. október 6-án született Szeghalmon. 1905. június 26-án szentelték fel és Szentbékállán volt káplán. 1909-ben karkáplán, majd succentor és nyomdaigazgató. 1917-ben a Davidikum igazgatója Veszprémben. 1920-ban h. zsinati bíró, 1922-től fogva zsinati bíró. 1942-ben pápai kamarás és 1948-tól nyugalomban, de állandó kisérgítőként a ferences templomban. Ott is élt végtelen egyszerűségében – 1967. augusztus 15-i halála napjáig. Gyémántmisés volt, aki Isten kegyelméből 85 évet élt. Élete Isten dicsőségére és a lelkek üdvére szolgált.

Nagyon szerette a Szűzanyát, mély gyermeki kapcsolata volt vele, szentbeszédeiben csodálatosan szólt róla. A Szűzanya is nagyon szerette pap fiát. Kiesdette számára a jó és a szép halál kegyelmét, amely Nagyboldogasszony napjának reggelén fél 8-kor történt. A kórházi ápolók elmondták, hogy egész éjjel **valami Máriát** emlegetett, őt hívogatta. Nem tudták azt, amit mi tudtunk, hogy ez a Mária a Szűzanya volt.

Szentmiséje mindig élmény volt, ő is átlényegült a szent cselekmény alatt. Betegségében a szobájában misézett – segítségemmel. Sok testi lelki erőt kaptam általa. Az Úr áldja meg haló porában is és jutalmazza meg az örök boldogsággal!

Lelki életének teljes szellemi hagyatékát rám bízta, ami nagy megtiszteltetés, de nagy próbatétel is. Zömmel konferenciabeszédek, illetve prédikációk. Ezekből szeretnék osztogatni mindazoknak, akik a lelki szépséget keresik és szeretik. Íme egy kis ízelítő!

benne élünk. Amint a víz elborítja a halat, a levegő körülveszi a madarat, a napfényben megfürdik a róza, úgy borít el minket, úgy vesz körül, úgy fürdet az Isten: Benne élünk, mozgunk, vagyunk!

A kegyelem által Isten bennünk él: ez hitigazság. Lelkünk lakója minden isteni személy: az Atya, a Fiú és a Szentlélek, a teljes Szentháromság. „**Maradjatok bennem, és én tibennetek.**” – mondta az Üdvözítő az utolsó vacsora után – amikor a vacsora után kilépve, ahol az Otáriszentséget rendelte –, az alvó városon áthaladva, a Getszemáni felé lépdelt Jézus, hogy ott szenvedésének előjátékát végiggyötrődje. Útja a szőlővel beültetett Sion hegyének lejtőjén vitt át. Az apostolok csapata néma csendben haladt nyomában. Lelküket megülte az éppen átélt misztikus történekek hangulata. Jézus hirtelen megállt, és a már bimbózni kezdő szőlők felé kezével mutatva beszélni kezdett: „**Én vagyok a szőlőtő.** Maradjatok bennem, és én tibennetek. Miként a szőlővessző nem tud gyümölcsöt hozni, ha nem marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha én bennem nem maradtok.”

Az Úr Jézus itt Isten jelenlétének egy új neméről, módjáról beszél a lélekben. Ez a bennlakása Istennek a lélekben a **kegyelem által** kimondhatatlanul bensőségebb, boldogítóbb, magasztosabb, mint az, melyet a világot teremtő, fenntartó és kormányzó Isten egyetemes jelenléte alapoz meg. Feltéve, de természetesen meg nem engedve azt, hogy Istennek egyetemes, az egész világot betöltő jelenléte megszűnhetne – még ez esetben is a kegyelem által jelen lenne Isten a megigazultak lelkében. Annyira különböző a két jelenlét: Isten egyetemes jelenléte a világban és Isten kegyelmi jelenléte a tiszta lélekben.

A megemlékezést írta és a lelki kincset közreadta:

PÁLFFY MÁRIA TEOLÓGA

Prohászka Ottokár a magyarok szent hegyének nevezi a Pilist. Ez Boldog Özsébnek és a pálosoknak, valamint a cisztercieknek köszönhető, akik az Árpád-ház idején itt megtelepedtek és imádságos életükkel megszentelték ezeket a hegyeket-völgyeket.

Eusebius, azaz Özséb Magyarország akkori fővárosában, Esztergomban született a 13. sz. első felében, előkelő nemesi családban. Már tanulóéveiben megmutatkozott imádságos buzgósága, a csend és a magány szeretete. A hosszú imák, a sok böjt, a buzgó elmélkedések lassan megérlelték benne a papi hivatást.

Az esztergomi főegyházmegye papja lett, később kanonokká léptették elő. Sokat olvasott, tanult, buzgó igehirdetéssel adta tovább híveinek tudását. Szentmiséit, zsoltosait nagy áhítattal végezte, mély benyomást tett ezzel környezetére. Házában szegényeknek adott alalmazást, lelkiileg támogatta az arra rászorulókat.

Abban az időben már éltek remetek a Pilisben, akik gyakran ellátogattak Özsébhez. Ekkor érlelődött meg benne a vágy, hogy ő is remetének vonul. Az 1241-es tatárjárás ezt késleltette, ezért csak 1246-ban vihette véghez tervét. Vancsai István esztergomi érsek engedélyével a Szántó közelében lévő sziklás rengetegbe vonult.

Egy alkalommal csodálatos látomásban volt része. Virrasztás közben apró, imbolygó lángocskákat látott felvillanni az erdő fái között, majd ezek egymáshoz közeledve egy szép nagy tüzes fénynyalábba olvadtak össze. Égi szózat is megerősítette gondolatát, hogy Isten a külön élő remeteket össze akarja gyűjteni egy közösségbe.

Hallgatott az égi szóra, és a szent Kereszt tiszteletére kis templomot és kolostort építettek. Életszabályul Ber-

Esztergomi Boldog Özséb

kanonok, pilisi remete, hitvalló, a magyar alapítású pálos rend megalapítója

tanban pécsi püspök előírásait fogadták el. 1250-ben az összegyűlt remetek Özsébet választották meg vezetőjüknek. Ő gyalog elment Rómába, hogy kieszközölje a pápai jóváhagyást. Aquinói Szent Tamást megnyerte pártfogónak, így IV. Orbán pápa ideiglenesen jóváhagyta a rendet. Húsz évig irányította szerzetesrendjét, remete szent Pál oltalma alatt. Innen ered a népies elnevezés: pálosok.

Özséb a szabályok pontos betartására, testvéri szeretetre, példaadásra figyelmeztette és buzdította rendtársait, mielőtt súlyos betegségben 1270. január 20-án meghalt. A végleges jóváhagyást V. Kelemen pápa adta meg 1308-ban. A pálos rend hamar elterjedt Ma-

gyarországon, majd Ausztriában, Horvátországban, Németországban, Spanyolországban, Lengyelországban is ismertté vált. 1382-ben a márianosztrai kolostorból gyalog indultak Czestochowába a szerzetesek, hogy az ottani kegyhely ellátását biztosítsák. Később ez lett a rend központja. A híres Fekete Madonna előtt imádkoztak a svéd invázió idején a harc sikeréért, és kiverték az ellenséget az országból.

A Kárpát-medencében több kolostoruk is volt, de a török pusztítás egyiket sem kímélte. A 19. sz. végén próbálkoztak még egyszer újra visszatelepülni, így Pécsen, Tettyén, Jakab-hegyen, és a Gellért-hegyi Sziklakápolnában kezdtek új életet. De ez sem virágozhatott sokáig, mert a kommunista diktatúra 1950-es szétszórátása őket sem kímélte.

Az 1960-as évektől az esztergomi papszentelésre induló fiatalok éjszakai zarándoklatának egyik állomása a Pilisszentlélek volt. Az üldözések alatt újra papokkal és szerzetesekkel népesült be a börtönnek berendezett volt kolostor. Árva Vince atya újította fel a kolostor-templomot, majd Lékai László bíboros itt újította

meg 1983-ban a Szent István-i felajánlást a magyarok Nagyasszonyának.

Most tanúi lehetünk újraéledésüknek, sorra visszakapták elkobzott ingatlanjaikat. A Sziklakápolnánál újra áll a kereszt, felépült a Jakab-hegyi kolostor, megindult a noviciátus Tettyén. Újra vannak zarándoklatok a már ismert kegyhelyekre – Márianosztrára, Pálósszentkútra és Czestochowába.

Bár Özsébet hivatalosan nem kanonizálták, de mégis boldognak hívjuk, mert hisszük, hogy Odaáról közbenjár értünk, magyarokért, szeretett rendjéért, és reméljük, még tanúi lehetünk hazánkban a pálos rend újbóli felvirágzásának.

BAJCSY LAJOS ESPERES, PLÉBÁNOS

Mi indította el a papi pályán?

Az emberek sokszor úgy gondolják, hogy aki a papi hivatást választja, az valami villámként beléhasított Istenélmény hatására indul el ezen a pályán. Gyakran ez is előfordul, de mint minden, ez is fejlődhet az évek során. Életemben óriási értéknek tartom, hogy a családom és a rokonságom is mindig mélyen hívő volt. Családunkban a mindennapi élethez hozzátartozott a keresztény liturgia és a vasárnapi szentmisék. Kisdorogon, ahol születtem, második osztályos korukban a fiúk ministráltak a litániákon, harmadik osztályosként pedig a szentmiséken. A pap liturgikus ténykedése, az oltárszolgálat példaként szerepelt előttem. Azt láttam, hogy az emberek igénylik a vallást, és ez indított arra az elgondolásra, hogy ezt én is tudnám csinálni, és értéket jelentene az életemben. Általános iskolában már élt bennem ez a gondolat, így kerültem gimnáziumba, ahol serdülő fiatakként több mindenben töprengtem. Volt olyan időszak is, amikor a papi hivatás háttérbe került. De érettségiig világossá vált, hogy a papi pályát választom, nem is mentem el egyetemi felvételire. 1959-ben érettségiztem a bonyhádi Petőfi Sándor Gimnáziumban, utána a pécsi püspökségen jelentkeztem, ahol fölvettek és elküldtek a győri teológiai főiskolára. Abban az időben a pécsi szeminárium nem működött. 1959 és 1964 között így a győri Püspöki Teológiai Főiskolán folytattam a tanulmányaimat. Huszonhárom éves koromban szenteltek pappá 1964-ben.

Voltak-e papi példaképei?

Kifejezetten papi példakép nem szerepelt az életemben, de a plébánosom és a terület papsága mindig is pozitív példaként állt előttem.

A szeminárium befejezése után hová helyezték?

A szeminárium befejezése után a plébánosom egy hónapra Németországba utazott, így

A közjó mögött mindig értékrendnek kell lenni

Beszélgetés Mayer Mihály pécsi püspökkel

rögtön önállóan kellett ellátnom a plébániát. Majd egy hónapig kisegítést kellett vállalnom Bonyhádon, így telt el a nyár. Az első kinevezésemet Simontornyára kaptam, ahol másfél évet töltöttem. A következő állomáshely Pincehely volt, ahol szintén másfél évet szolgáltam.

nos irányításával. A szolgálatért a fizetésen felül kistérségi támogatást, lakást és rezsi-térítést kapnak. Összefogják a fiatalokat, látogatják az időseket, igeliturgiát tartanak. Úgy látom, ha egy plébániaigazgató mindent megtesz a lekipásztori munkában, akkor a hívek

Győr, 1959–1960, első évfolyam

1967-ben kerültem Tamásiba, majd öt év eltele után, 1972-ben Dunaföldvára. Itt káplán, vikárius, majd 1980-tól plébános voltam. 1985-ben Cserhádi püspök úr elhelyezett Szekszárdra. Ott négy és fél évet töltöttem. 1989. február 11-én szenteltek püspökké Esztergomban. 1989. december 6-án költöztem Pécsre. Ugyanezen év december 16-án volt a beiktatásom. Azóta Pécsen lakom, ahol az egyházmegye püspökeként igyekszem szolgálni a híveket, a papságot, és mindazt, ami az egyház struktúrájához és karizmájához tartozik.

Milyen az egyházmegye jelenlegi helyzete?

Először a struktúrát említem, hiszen sokan ennek alapján igyekeznek az egyházmegye állapotát felmérni. Amikor püspök lettem az egyházmegyében, 137 pap volt, most 98-an vagyunk. A fordulat után sem jött igazán nagy fellendülés, ezért a hitoktatás nagy részét képzett civil hitoktatók végzik. Ha megbízást kapnak a püspöktől, akkor igeliturgiát is vezethetnek. Ettől egy kissé eltér a plébániaigazgatók munkaköre. Ők főállású világi hitoktatók, akik plébániai szolgálatot látnak el, egy plébá-

Győr, 1960–1961

2003. szeptember 6. Eszék zárandoklat, a horvátok Mária-éve alkalmából
Balról jobbra: Marin Srakic, Djakovo megyéspüspöke, Mayer Mihály, Pécs
megyéspüspöke, Varga Géza Djakovo a magyarok püspöki helynöke

1964. június 21.
Kisberk Imre
pappá szenteli
Mayer Mihályt

megszokják és megszeretik őket. Az egyház-
megyében 200 plébánia van, és ahogy már
említettem, csak 98 pap. Tehát a plébániák fe-
le nincs betöltve.

**Katolikus iskolák működnek-e az egyház-
megyében?**

Három óvodánk van, köztük az egyik a ci-
gánygyerekek nevelésével foglalkozik. Általá-
nos iskoláink vannak Pécssett, Siklóson, Szek-
szárdon, Dombóváron és Pakson. Két gimnázium működik Pécssett, egy Pakson. Van egy teológiai főiskolánk Pécssett, ahol 120 civil tanul a 15 egyházmegyes kispap mellett, és 7 pálos rendi folytat tanulmányokat. A pálos rendnek egyébként Pécssett van a központja. Nagy öröm, hogy szinte minden iskolában túljelentkezés van. Pécssett a ciszterciek sem tudnak mindenkit fölvenni.

**Milyen szerzetesrendek vannak az egy-
házmegyében?**

Pécssett élnek ciszterciek, akik a gimnáziumban dolgoznak. Magyarországon van a kolostoruk a kármelita nővéreknek, ők szemlélődő rend. Sajnos a jezsuiták közül csak egy atya dolgozik itt, Püspökszentlászlón az életrendezés házáat vezeti. A pálosoknak, ahogy már említettem, Pécssett van a központjuk, 3 atya van és a teológusok. A pálos novíciusok helyszűke miatt kerültek az Alföldre, Petőfiszállásra. A ferencesek még nem jöttek vissza. A női rendek közül ott van még a Miasszonyunk Női Kanonokrend, akiknek óvodájuk és fölfelé épülő általános iskolájuk van. Már 4 osztályt töltöttek föl. Két idős irgalmasrendi atya él még Pécssett, ők látják el a lelkipásztori munkát a kórházban. A ferences nővérek dicséretesen működnek.

Melyek a karitatív intézményeik?

A vallásos életnek mindig fokmérője a szeretetszolgálat. Bár nem a vallásos élet mércéje, de a vallásos életből fakad. Ilyen a katolikus karitasz, amely a püspökség kinyújtott karitatív keze. Pécssett működik a Máltai szeretetszolgálat és a Kolping Egyesület is. Az egyházmegyében legalább 30 helyen van helyi karitasz, ahol a rászorulókon igyekeznek segíteni.

**Mit tart nagyon fontos értéknek az egyház-
megyében?**

Nagyon sok kis közösségünk van, olyan fiatalokkal, akik valóban élnek a keresztény életet. Nagyon fontosnak tartom azt a munkát, ami a katolikus iskolákban folyik, hiszen a gyermekek itt erkölcsi alapot kapnak, hitbeli ismereteket szereznek, elsajátítják az európai általános műveltséget, amelyhez az egyházi kultúra is hozzátartozik. Egyházi kultúra nélkül nincs európai kultúra. Iskoláink és a teológiai főiskola segít abban, hogy a fiatalokat helyállásra és a keresztény értékrend megtartására neveljük. A papok, plébániaigazgatók és hitoktatók nem csak teljesítményre ösztönzik az embereket, hanem olyan értékek föl vállalására is, amelyeket állam és a politika nem tud megadni, de az egyház elsődrendű feladata éppen ezeknek a karizmáknak az átadása, az emberek lelkiéletének az elmélyítése. Mindehhez a struktúra, intézmény azért szükséges, hogy ez a lelki átalakulás megvalósulhasson. Az emberekben kialakuljon a személyes Isten iránti elkötelezettség, a vallásosság, amely mindig a személynek és az Istennek a kapcsolatát jelenti.

Ma gyakran beszélnek arról, hogy korunk erkölcsi válságban van. Püspök atya egy régebbi nyilatkozatában beszélt arról, hogy értékrendet kell adni az embereknek. Mégis úgy tűnik, mintha árral szemben úsznánk.

A mai időben két felfogás találkozhat egymással. Az egyik a keresztény értékrend, a másik pedig az Isten tagadása, semmibe vétele. A különböző médiák által ez utóbbit gyakran tekintik úgy, mintha ez lenne a természetes. Nos, ha valaki keresztény akar lenni, a keresztény értékek szerint akar élni, akkor nem alkalmazkodhat ezekhez. A keresztény embernek világosan tudnia kell, mi az a kihívás, amely az értékrendjét megkérdőjelezi, s amely más értékrendet akar az embernek adni. Értékrendünk megóvásában sokat segíthet a Justitia et Pax Bizottság is, hiszen ez a Bizottság az egyház társadalmi tanítását igyekszik az emberek elé állítani. Az egyház társadalmi tanításának 4 oszlopa van. Ez a 4 oszlop eligazít a keresztény értékrendben. Az első és leglényegesebb tanítás, hogy az ember Istentől értelmetzi magát és nem Isten nélkül. A második oszlop a szolidaritás! Erről nagyon sokat hallunk manapság. Sokan úgy gondolják, hogy a másik legyen velem szolidáris, ne én a másikkal. Ebben nagyon sok önzés van. Ha a szolidaritás elve nem a természetfölöttiből fakad, akkor az ember félreértelmezi. A harmadik oszlop a szubszidiaritás, ami azt jelenti, hogy mindenkinek azon a helyen kell igyekeznie meggyőződését képviselni, ahová a hivatása szól. Ahol a keresztény embernek kompetenciája van, ott képviselnie kell a meggyőződését, értékrendjét. Akinek kisebb a kompetenciája, annak kevesebb a felelőssége, de ha valaki gazdasági-

2003. április 4. Péter-Pál Sírkamra átadás

Interjú

lag, politikailag följebb kerül, ott neki úgy kellene az értékrendjét gyakorlatra váltani, hogy megvalósuljon a negyedik oszlop is, a közjó. A közjó soha nem az egyéni jónak a kivetítése, hanem a közösség érdekének, javának a megvalósítása, legyen az akár egy falu vagy egy város, akár az ország. A közjó mögött mindig értékrendnek kell lenni. Ha nincs mögötte értékrend, akkor odajutunk, ahol a kommunizmusban voltunk, hogy egy érdekcsoportnak a javát próbálják úgy feltüntetni, mintha az egész ország érdeke lenne. Hamis ideológiai háttérrel és haszonleséssel vissza lehet élni a közjával, ennek a csökevényét még ma is látjuk. Jó lenne, ha ezek a csökevények nem nőnének, hanem kopnának.

Európa és a kereszténység szorosan összetartozó fogalmak. Az Európai Unió alapkormányának megszövegezése kapcsán mégis vita alakult ki arról, hogy a szövegbe bekerüljön-e Isten neve. Mi erről a püspök atya véleménye?

Ha a közjóról beszélünk, akkor felmerül a kérdés, hogy az Európai Unióba való bekerülésünk mennyiben segíti elő a közjó megvalósulását, az ország javát, és hol marad az egyén. Nagyon sokszor összekeverik Európát az Európai Unióval. Amikor azt mondjuk, hogy megyünk Európába, ez téves, mert nem Európába megyünk, hiszen ott vagyunk, hanem az Európai Unióba megyünk. Európa több, mint földrajzi határ, szellemi, kulturális közösséget jelent, ennek a szellemi kultúrának gyökerei vannak. Ezek a gyökerek a zsidó-keresztény és a görög-római hagyományon épülnek, de a kereszténység volt az, amely ezeket összefogta és továbbfejlesztette. Ezzel szemben az Európai Unió elsősorban gazdasági, politikai, biztonsági közösség. Nagyon ritkán hallunk az Európai Uniótól kulturális és lelki háttérrel és irányvonalat. Ami most reménységre ad okot, az az, hogy az Európai Unió alkotmányában mégis csak szerepel az egyház, szerepelnek a vallási közösségek és csoportosulások. Ez azért jelent reményt a számomra, mert nem mosták össze úgy a vallásokat, mint ahogy ezt a 90-es években Magyarországon tették. Magyarországon, aki összetette a kezét, azt már mind az egyházhoz tartozónak tudták, mert fogalmuk sem volt, hogy mi a különbség egyház, vallási csoportosulás és vallási közösség között. A másik dolog, ami elgondolkodtat, hogy az Európai Unió alkotmánya megemlíti ideológiai csoportosulásokat, de nem nevezi meg őket konkrétan. Az egyik német bíboros úr ugyan a szabadkőművesekre vagy más liberális felfogású csoportosulásokra vonatkoztatja ezt. El lehet mondani, hogy a szabadság jegyében ők is az egyház mellé kerülnek, viszont működésükben, társadalmi elkötelezettségükben nem látom azt az alakító tényezőt, amelyet az egyházak és vallási csoportosulások végez-

nek. Az Európai Unióban előkerült most a kérdés, hogy a praeambulumban szerepeljen-e az Isten neve, és történelmileg szerepeljenek-e a keresztény gyökerek. A praeambulum olyan alapokmány, amely garantálja a benne foglaltakat. Ha a Biblia Istene belekerül, ez garanciát ad ahhoz, hogy a politika és az állam ne manipulálhassa az embert úgy, ahogy akarja. Legyen

Pán-Európai rendezvény ebédje, Arany-kacsá étterem, Pécs, Habsburg Ottóval és Habsburg Györggyel

2003. május 4.

olyan korlát és olyan fundamentum, amit mindenkinek tudomásul kell vennie. Ez az emberi méltóság, ami nem szekularizálható. A keresztény gyökereknek azért kellene bekerülni a praeambulumba, mert mi nem ázsiai vagy afrikai kultúrában élünk, hanem Európában. S ha Európát értelmezni akarjuk, ez keresztény vallás, illetve keresztény gyökerek nélkül lehetetlen, mert akkor összemossuk a különböző világrészeket, és nem marad meg Európa identitása.

Mi a püspök atya véleménye az ökumenizmusról?

Amikor ökumenizmusról beszélünk, különbséget kell tennünk, hogy vallási vagy társadalmi ökumenizmusként értelmezzük. A társadalmi ökumenizmusban egymás mellé állnak a különböző vallások, hogy egymást segítsék a társadalmi és karitatív szolgálatban. Ezt össze szokták mosni a vallási ökumenizmusal. A magyar médiákban gyakran lehet hallani, olvasni, hogy a mindent egyenlővé tevést tekintik ökumenének. Az igazi ökumenikus szemlélet megbecsüli a másik vallást, értékeli a másik vallás pozitívumait, szellemi és lelki gazdagságát. Az olyan szemlélet, amely valamelyik vallás értékeit le akarja rontani, tulajdonképpen vallásromboló. Amikor mi együtt tudunk imádkozni, nem nézzük a vallási különbségeket, de értékeljük az Isten kapcsolatából fakadó sajátos hitet, akkor vagyunk igazán ökumenikusak. Ekkor tudunk a társadalomban is együtt dolgozni. A társadalmi ökumenizmus

Dunaföldvár – Belvárosi Templom, 1980

után vágyakozunk sokan, ezt szeretnénk hatékonyan megélni. Az baj, ha a társadalmi szolgálatot, a hitbeli ismereteket és a vallások különböző gazdagságát minimalizálni kívánják és ezáltal az összemosság érvényesülne. Ez nem lenne helyes ökumenizmus.

Milyen tervei vannak püspök atyának a jövőben?

Az egyház karizmáját, az egyház szeretetét szeretném elmélyíteni. Elmélyíteni az emberek Istenhez és felebarátjukhoz való kapcsolatát. A keresztény értékrendet tovább erősíteni, és így szolgálni a közjót. Az emberekben erősödjön az az öntudat, ami a saját keresztény meggyőződésének kifejeződése. Ezt az emberek merjék vállalni, ne ijedjenek meg a keresztények attól, ha valakinek más az értékrendje. A mai pluralista világban sokféle felfogással találkozunk, de mindig tudnunk kell, hogy én ki vagyok, és mit szeretnék az életemben megvalósítani, és ezt legyen szabad vállalni.

Haider Márta

A 800 éves Szent Erzsébet tisztelet

Hála a Svájcban élő Golarits István fotóművész több éves kitartó munkálkodásának, Prokopp Mária művészettörténész értő életrajzával és kiváló szakmai kommentárjával az eddig Európában ismert Szent Erzsébet ábrázolásokról kronologikus sorrendben nagyszerű válogatást jelentett meg – néhány hónapja – a Tertia Kiadó.

Árpád-házi Szt. Erzsébet évszázadok óta az önfeláldozó keresztény szeretet példaképe. Erre az egyetemes és a XIII. századtól napjainkig tartandó töretlen tiszteletre kíván rámutatni a kivitelében, képminőségében, tipográfiájában csodálatos háromnyelvű album 21 ország 100 képzőművészeti alkotásával.

Magyarországi Erzsébet ábrázolásában – 1236-i ünnepélyes oltárra emelésétől – jótékony szeretetének, csendes egyszerűségének jelképévé vált a rózsacsoda, melynek első említése egy XIII. századi firenzei ferences leiratában maradt ránk. Az itáliai festők egyébként is legtöbbször az ölben rózsákkal ábrázolják Szent Erzsébetet (lásd Giotto, Simone Martini, stb.). A rózsacsoda fontos része a magyar életrajzoknak is. A szintén ferences Temesvári Pelbárt (1430–1504) Gyümölcsösökert című (Pomerium sermonum) latin nyelvű prédikációgyűjteménye – 1499-ből – őrizte meg az első Szent Erzsébet életrajzot, melynek első magyar nyelvű megfogalmazását az Érdi Kódex-ben találjuk.

Erzsébet tisztelete gyorsan terjedt egész Európában, amit szenté avatása után XI. Gergely pápa is szorgalmazott. A ferencesek harmadik rendje éppúgy mint a Német Lovagrend védőszentjévé választotta Erzsébetet, sőt példájukat hamarosan követte a cisztercita és a domonkos rend is. Jellemző, hogy Magyarországon 1754-ig ünnep, munkaszüneti nap volt november 19-e. Sorra alakultak a Szent Erzsébet-templomok, kápolnák, kolostorok és kórházak. Az első és legjelentősebb templomot Marbugban a Német Lovagrend építette a XIII. század közepén. Magyarországon először Esztergomban és Győrben tiszteletére a ferencesek templomot szenteltek, majd Nagyszombat, Kassa, Pozsony, Sárospatak, Késmárk, Besztercebánya, Bártfa, Lőcse, Zólyom, Szombathely és Pécs következett, hogy csak a legjelentősebbeket említsük.

Tisztelete Európa egyes országaiban is igen gyorsan terjedt; Franciaországban Szent Lajos király például lányát Erzsébetnek kereszteltette, Svájcban III. András magyar király segítette a kultusz terjedését a königsfeldi ferences templom pompás XVIII. századi üvegablakain méltó helyet kapott Szt. Erzsébet (album 7. kép). Csehországban Boldog Ágnes, Erzsébet unokatestvére terjesztette szentünk tiszteletét, míg Lengyelországban Szent Hedvig és Szent Kinga nyomán lett igen korán népszerűvé Erzsébet élet-

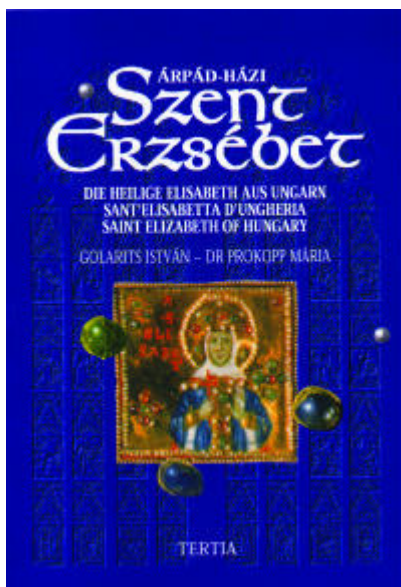
példája. De említhetnénk Spanyolországot, Németalföldet, Luxemburgot, Angliát is, mint ahogy a XIII. századtól kezdve Itáliában is igen eleven Szt. Erzsébet tisztelete. A ma is látható freskóképek az Aquileia album (4. kép), Brescia, Modena, Gemona, Firenze, Perugia, Assisi (5. kép), Velence (6. kép), Bologna (13. kép) Orvieto, Nápoly és más városok templomaiban jelzik kultuszát. Szent Erzsébet történetének legrészletesebb és művészetének legjelentősebb megjelenítései a magyar festészetben 1474–1477. között készültek Kassán, a Szent Erzsébet domban. A főoltáron lévő oltárszekrény jobb oldali szobra Erzsébet álló alakját ábrázolja, életének történetét pedig a 2x6 szárnykép mutatja be. Érdekessége, hogy a szárnyas oltár 12 képén a művész Szt. Erzsébet történetét Németországból Kassára helyezi át; kassai polgárok jelennek meg egykori viseletükben, lakóházaik belsejében. Minden bizonnyal ennél néhány évtizeddel korábban készült a dóm sekrestyekápolnájában levő azon kőszobor, melyben Erzsébet álló alakja baldachinos fülkében látható és kenyeret tart maga előtt (15., 16. kép).

Árpád-házi Szt. Erzsébet talán legismertebb barokk szabadtéri szobra a prágai Károly-hídon található. F. M. Brokoff cseh művész 1707-ben faragta kőbe a ferences harmadrend és a Német Lovagrend patrónáját, aki Szent Borbála és Szent Margit társaságában emelkedik a Moldva fölé. Bár ezt a szobrot a válogatás nem tartalmazza, megcsodálhatjuk az albumban a prágai vár Mária-oszlopának kőszobrát, mely szintén az említett cseh mester – két évtizeddel későbbi alkotása –, ahol Szt. Erzsébet díszmagyarban, fátyollal és koronával a fején fonott kosárból kenyeret ad egy koldusnak (37. kép). És ha már Prágában tartunk, a teljesség kedvéért meg kell említenünk azt a szépséges gótikus Szent Erzsébet festményt is, melyet 1360–1365. között Theoderik mester készített a karlštejni vár keresztelőkápolnája számára és amely jelenleg is a Szent György kolostorban található.

A szent életű magyar királylány kultusza a XIX. században újjaéledt. Életének főbb mozzanatait figyelemmel követhetjük Wartburg várában, ahol magyaros karakterű férfiak jelzik hazai kíséretét, végigkövethetjük Erzsébet életének fordulópontjait. Hasonlóan a barokk festészetben népszerű jelenetet ábrázolja Than Mór a jászapáti katolikus templom oltárképén – 1865-ben –, amelyen ferences harmadrendű öltözetben koldusok és nyomorékok között gyakorolja a szeretetet. Liezen-Mayer Sándor 1882-ben készített festményén viszont Erzsébetet gazdag úrhölgyként ábrázolja hermelines palástban, amelyet védelmezően von a gyermekét ölelő koldusasszony köré (54. kép). Az említett magyar festők is a középkor világát idézik, Szt. Erzsébet lényének időtlenségét ábrázolják.

Bár több hazai templom épült a XX. század első felében, ezek között kiemelkedőbb művészeti alkotás nem készült. Napjainkban viszont Sárospatak válik Szt. Erzsébet tiszteletének központjává. Varga Imre szép bronzszobra (99. kép) a templom előtt úgy eleveníti meg Erzsébetet, amint éppen leszáll a lováról. Úgy, mint aki hazaérkezett egyszer s mindenkorra. Ezt a hazatérést erősíti meg az admonti bencés kolostor ajándéka is, amikor Sárospatak javára lemondta Szt. Erzsébet náluk őrzött fejlesztereklyéjéről. Azóta minden év pünkösdjén – ahogy erre Prokopp Mária is rámutat –, a szenttéavatás emléknapján, itt, szentünk születési helyén üdvözlőli őt a hazai és a külföldön élő magyarság. Azt az egyetlen magyar szentet, akit az egész világ nemcsak ismer és tisztel, hanem sajátjának is érez.

ÜDVARHELYI OLIVÉR

Épül az új rendház

Akert végében egy nagy gödör és a gödörből kinövő egyre magasodó falak jelzik, hogy itt valami készül. Terveik szerint június végére megnyílik az új rendház. Az építkezés kapcsán beszélgettem Rauscher Dóra nővérrel az Árpád-házi Szent Margitról nevezett Szent Domonkos Rendi Nővérek Apostoli Kongregációjának rendfőnöknőjével múltjukról, jelenükről, hivatásukról és jövőbeli terveikről.

Mióta vannak domonkos nővérek Magyarországon?

1868-ban Kőszegen Tomaso Anzelmi olasz domonkos szerzetes kezdeményezésére 10 olasz, illetve német anyanyelvű leány kezdte el a közös életet azzal a szándékkal, hogy Szent Domonkos szellemében új kongregációt hoznak létre. Céljuk az volt, hogy le-

Noviciátus, 1910

ányiskolát alapítanak és tanítanak. Hamar megtanulták nyelvünket, az ottani emberek megszerették őket. Az óvodától a tanítóképzőig volt oktatási intézményük. A nővérek száma egyre gyarapodott, így néhány év múlva az ország több városában – Vasváron, Szegeden, Hódmezővásárhelyen, Szombathelyen és Budapesten – is nyitottak rendházat.

Az 1950-es szétszórásat őket sem kímélte. Hányan voltak ekkor, és mi lett a nővérek sorsa?

1950-ben 8 helyen kb. 200 nővér élt, akik egy része civil foglalkozásból, mások tanításból tartották fenn magukat, de volt, aki portásként, vagy kántorként dolgozott tovább.

Ekkor 40 év kényszerű szünet következett.

Szerencsére a kommunizmus idején több bátor nővér – Majoros Armella, Maronyák Ibolya Beáta – az illegalitásban is tartották egymással a kapcsolatot, és foglalkoztak hivatásgondozással. Így többen titokban tették le a fogadalmakat, és 1990-ben – az 1868-as induláshoz hasonlóan – néhány idős nővérrel együtt ismét 10-en kezdhették el a közös életet.

Hol indult meg az új élet?

Szombathelyen kaptuk vissza a kolostorépületet, amely félig romos állapotban volt. Az akkori megyéspüspök anyagi hoz-

zájárulásából és külföldi támogatásból sikerült helyreállítani a házat. 2002 őszéig ez volt az anyaház. Sok idős nővér élt akkor, közülük kevesen vállalták a közös életet. 17-en most is kint élnek saját otthonaikban, illetve szociális otthonokban. Van, aki beteg édesanyja gondozása miatt nem tud visszajönni.

Domonkos rend

Mióta laknak Budakeszin?

1997-ben a nővérek száma annyira megszorodott, hogy Szombathely szűknek bizonyult. Ekkor kaptunk egy ajánlatot a világi domonkos közösség közreműködése révén Budakeszről, ahonnan az Isteni Megváltós nővérek Piliscsabára költöztek és megürült az ottani épület. Így 1998 ősztől beköltöztünk ide.

Kőszegen nem kérték vissza a volt házat?

Az a ház jelenleg kollégium, amelynek visszaadása folyamatban van. Jelenleg azért nem tudnánk használni, mert túl nagy és az állapota is nagyon leromlott. Ezért ebben a városban egy családi házat vettünk meg, amelyet átépítettünk. Közben a szombathelyi rendház sem bizonyult megfelelőnek, ezért eladtuk. Akik ott laktak, Kőszegre költöztek, így most 14 nővér él itt. Visszakaptuk a volt általános iskolát, ahol felmenőrendszerben megszerveztük a katolikus iskolát. Petra nővér igazgatásával a világiakon kívül összesen 6 fiatal nővér tanít itt.

Milyen indítatásból kezdtek új rendház építésébe?

Úgy gondoltuk, hogy a mindenkori anyaháznak min-

denképpen Budapest környékén kell lennie. Azok a nővérek, akik egyetemre, főiskolára járnak, innen könnyen bejuthatnak a városba, és mi is jól elérhetőek vagyunk. Ezt a házat, amelyben most lakunk, az egyházközségtől béreljük.

Mekkora lesz az új épület, és hányan fognak benne lakni?

Az új épület háromszintes lesz, alagsorral, tetőtérrel, alapterülete kb. 1100 m². Itt terveink szerint 20 személy fog lakni, mert ennél többen nem tudnak már jól egymásra figyelni. Így lehet azt a szeretetközösséget megélni, amire vágyunk. A ház alkalmas lesz lelkigyakorlatok szervezésére, több vendégszoba áll majd az idelátogatók rendelkezésére. Így biztosítunk lehetőséget elcsendesedésre pár napra vagy egy hétre annak, aki ezt igényli.

Miből tudják az építkezés költségeit finanszírozni?

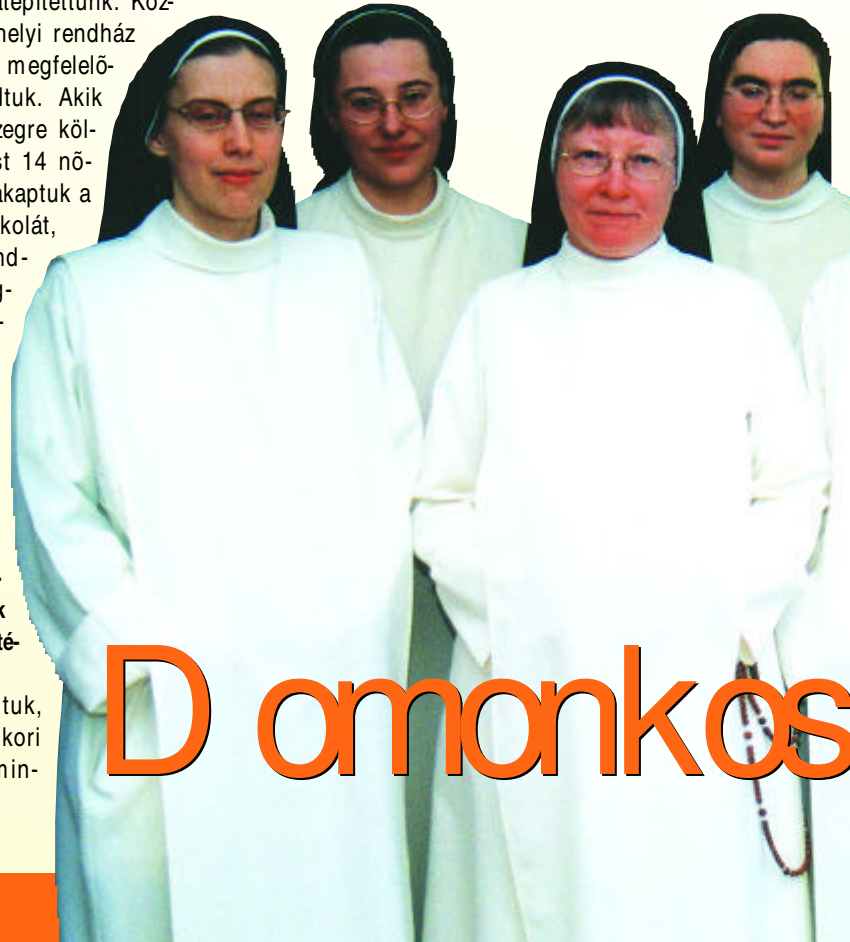

Négykezes

A szombathelyi ház árából, és folyamatosan adunk be külföldi pályázatokat, amelyekből, reméljük, még sikerül pénzhez jutnunk.

Mik a terveik, ha elkészül a rendház?

Arra gondoltunk, hogy ebben a házban,

ahol most lakunk, kollégiumot vagy rendi szociális otthont fogunk működtetni. Arra tettük rá az életünket, hogy emberekkel foglalkozunk. Krisztus központú közösségek létrehozásán fáradozunk, gyermekeket tanítunk az óvodástól az egyetemistáig. Nyaranta lelki gyakorlatokat szervezünk ott, ahova hívnak minket. Több helyen imacsoportokat hoztunk létre, lelkivezetést végzünk és foglalkozunk romákkal is.

Zsolozsma

Ez elég tág terület, jut mindenhol eléggé ember? Hányan vannak a rendben?

Összesen 37-en élnek a közösségben. Most 3 noviciánk van, és ez az első év, hogy nincs jelöltünk. Vannak viszont előjelöltjeink, ők a kandidáták, akik jövőre már jelöltként együttélnék velünk.

Keleti határainkon túl mely városokban élnek a nővérek, és mivel foglalkoznak?

A Beregszászon lakó Jolánta és Filoména nővérek Beregújfaluba járnak ki, ahol elsősorban cigánypasztorációt folytatnak. Most 10 fiatalot készítettek föl elsőáldozásra. Tabita nővér az ottani magyar főiskolán latin és német nyelvet tanít. Ungváron Armella, Ágnes és Diana nővérek a koncházi romákhoz jár-

nak ki. Itt hittant tanítanak a plébánián és az iskolákban. Mészáros Domonkos atya által alapított ottani nagy kollégiumot vezetik, lelki és szellemi centrumot hoztak létre a magyar kisebbségnek. Igyekeznek minden hétvégén valamilyen kulturális programot biztosítani számukra azzal a céllal, hogy megtartsák magyarnak az ottani magyarokat. Többször járt náluk Silye Jenő, cserkészet, ifjúsági összejeveleteket, lelki gyakorlatokat szerveznek nekik.

Mióta dolgoznak itt a nővérek és meddig maradnak?

A nővérek 3 éve szolgálnak itt önkéntes alapon. Addig maradnak, ameddig úgy érzik, vállalni tudják a munkát és az itteni nehéz életet.

Nyílt nap. Szórábathely 2002. jan. 19.

Melyek azok a szabályok, amelyeket mindig szem előtt tartanak?

A három évvel ezelőtti általános káptalanon beszélgettünk arról, mit jelent ma domonkos nővéreknek lenni? Mit várna ma szent Domonkos tőlünk? Életünk alappilléret őt szempont határozza meg. Ezek alapján döntjük el, mi az, amit teszünk, és mi az, amit nem. Ez mutatja meg, hogyan folytatjuk életünket, szolgálatunkat, küldetésünket. Az első a személyes és a közösségi imádság: Zsolozsmát naponta négyszer végzünk, amelyben törekszünk a szép liturgiára. Szem előtt tartjuk a szent domonkosi hagyományokat. Mindenki a szentmisén kívül napi 1 órát személyes imával tölt el. A második a prédikálás:

Úgy tartjuk, nem csak szavakkal lehet prédikálni, hanem ez egy életformát is jelent. Egy domonkos nővér minden tétivel prédikál. De természetesen szavakkal is tanúságot teszünk, mert gyakran hívnak közösségekhez lelki gyakorlatot tartani. Sőt az iskolai tanítás is ebbe a kategóriába sorolható, és minden, amit az iskolán kívül a gyerekekkel tenni tudunk, mint például egy kirándulás. A harmadik a közösségi élet: Megpróbáljuk egymást nagyon szeretni, és minden lehetőséget megteremtteni ahhoz, hogy ez a szeretet

egyre jobban növekedjen köztük. Sok alkalom adódik az életünkben, amikor ezt meg lehet élni. A negyedik a stúdium: Egy domonkos nővér – mint a jó pap – holtig tanul. Mindenki elvégzi a teológiát, a rendi képzésen túlmenően az örkfogadalmassok folyamatos továbbképzésére is törekszünk. Ez most van kialakulóban. Az ötödik alappillé-

Lujza, Nagylózs 2003. augusztus

az engesztelés: Törekszünk úgy vágyani mindenki üdvösségére, mint ahogy Krisztus vágyott arra. A közösségben és személyesen is próbálunk önmegtagadással és imával tenni azért, hogy minél több ember megismerje az Örömhírt, el tudja fogadni Isten szeretetét, és ezáltal eljuthasson az üdvösségre.

Ez lehet a titka annak, hogy ilyen sok a fiatal és ilyen szépen szaporodik a rend?

Első számú oka ennek, úgy gondolom, a Szentlélek. Istennek szándéka van velünk, ezért indít fiatal lányokat arra, hogy csatlakozzanak hozzánk. A második ok, hogy elég intenzíven foglalkozunk hivatásgondozással. Próbálunk segíteni azoknak, akikben valamilyen szándék bontakozik a szerzetesi élet felé. De megmutatjuk azt is, ha esetleg nem itt van az ő hivatása. Szempont lehet az is, hogy olyan közösségbe szívesen jönnek fiatalok, ahol sok a hozzájuk hasonló korú nővér.

A nővérek képzésében kapnak segítséget?

A Cambridge-ben levő kongregáció közössége ingyen szállást és ellátást biztosít az egyetemen tanuló nőveireinknek. Mirjam nővér most egyháztörténelmet tanul itt, őstől egy újabb nővér indulhat ki, aki biokémiát fog hallgatni. A tandíjat – amely nem kevés – külföldi pályázatok útján biztosítjuk. Rómában két nővérünk végzett, ők is ezzel az ösztöndíjjal tudták fedezni tanulmányaik költségeit. Célunk, hogy nőveireink bekerülhessenek a felsőoktatásba mint egyetemi tanárok, illetve ezzel saját rendi képzésüket is megoldjuk. Szeretnénk elérni, hogy mindenkit a képességeihez mérten a legmagasabb szinten képezzünk ki.

Nagyon jó, hogy vannak olyan elkötelezett emberek, akik egy nagy szent példáját teszik kézzelfoghatóvá a mi korunkban. Kívánom, hogy terveik Isten szándéka szerint megvalósulhasson és minél több fiatal csatlakozzon közösségükhöz.

RÓZÁSÁRNÉ KUBÁNYI ANDREA

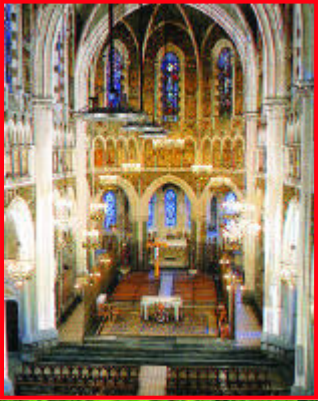

nővérek

LOURDES

X. Allomás (Magyarország állíttatta 1912-ben.)

A felső (Szeplőtelen Fogantatás) Bazilika az a „kápolna”, amelyet a Szűz Anya kért, hogy építsenek.

A Bazilika és a zarándokok ezrei a világ minden tájáról

Lourdes – A Szeplőtelenül fogantatott Szűz Mária kegyhelye

IX. Boldog Pius pápa 1854. december 8-án ünnepélyesen kihirdette azt a hit-tételt, amely kimondja, hogy a Boldogságos Szűz Mária léte első pillanatától kezdve mentes volt az áteredő büntől és minden személyes büntől. E tévedhetetlen pápai tanítás égi jóváhagyásaként 1858. február 11. és július 16. között 18 alkalommal jelent meg a Szűzanya egy egyszerű molnárlégény gyermekének, Bernadettnek.

A Lourdes melletti Massabielle sziklafal barlangmélyedésében egy erdei séta alkalmával gyönyörű női alakot pillantott meg. A látomástól megrémült, de a Szűz bátorította, majd megtanította a helyes keresztvetésre, és a Szentolvasó elimádkozására buzdította.

Amikor a szülők tudomására jutott a hír, meg akarták tiltani, hogy újra elmenjen, de a jelenésnek hamar híre futott a városban, így később az asszonyok is elkísérték a barlanghoz. Ezek után százával, ezrével jöttek az emberek, kíváncsiskodók és ellenségek egyaránt. Az emberek ilyenkor csak Bernadett elragadtatását látták.

A Szűz a bűnösökért való imára buzdította őt, majd egy kápolna építé-

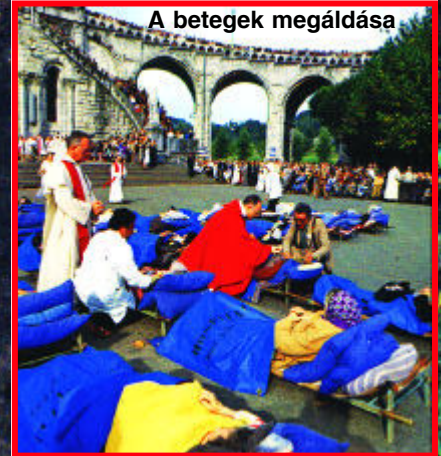
száma a több ezret meghaladja – minden alkalommal szakértők vizsgálják.

Most a régi bazilikánál gyönyörű keresztút indul föl a hegyoldalon. Délutánonként az új, hatalmas bazilikától vonul a szentségi körmenet a tolókcocsisok nagy csoportjával a bazilika előtti térre. Miközben a Szentolvasót imádkozzák a hívek, a páp megáldja őket. Esténként csodaszép látvány a gyertyás

körmenet, miközben a Lourdes-i himnuszt éneklük. A jelenések tiszteletére a világ számos helyén megépült a barlang másolata. Magyarországon Máriaemetén van egy Szűzanya szobor, amelyet dr. Werner Alajos hozott el a jelenések helyéről, ezzel ez a hely lett a „Magyar Lourdes”.

A jelenési barlang, ahol a Szűz Anya megjelent Bernadettnek

A betegek megáldása

Egy beteg fürdetése

A forrás

sét kérte. A barlangnál egy forrás is fakadt, amelynél sok csodás gyógyulás történt. A kislány kérdésére a Szűz elmondta a nevét: „Én vagyok a Szeplőtelen Fogantatás”. Július 16-án, Kármelhegyi Boldogasszony ünnepén volt az utolsó látomása.

X. Szent Pius pápa 1907-ben február 11-ét jelölte meg a Lourdes-i Szűzanya ünnepének. A jelenések helyén történt csodákat – amelyek

Bernadett 1879. április 16-án, 35 éves korában halt meg. Holttestét dupla falú ólom-tölgyfa koporsóba helyezik és lepecsételik. Az első exhumálásra 35 évvel a halála után, 1909-ben kerül sor, amikor megnyitják a szentté avatási jegyzőkönyvet. A másodikra 1913-ban kerül sor, amikor Róma megindítja a boldoggá avatási pert. 1919. április 3-án második alkalommal végzik el a „test felismerése” vizsgálatot. A harmadik exhumálásra 1925. április 18-án, 46 évvel halála után kerül sor. A vizsgálat megállapította, hogy „a csontváz teljesen épségben volt az inakkal, az izomszövetek ruganyosak, a máj épségben volt, ez a jelenség természetfölöttinek minősítendő”. Az egyház mégsem nyilvánítja a test „épségben maradását” csodának, annak ellenére, hogy tudományosan megmagyarázhatatlan. Lehet, hogy éppen Bernadett akarata ez!

Szentségi körmenet

Beszélgetés

Jókai Annával

Jókai Annával beszélgetünk. Derűt, optimizmust sugárzó lényé mélységes hitről, jövőbe vetett bizakodásról tanúskodik.

Sokan panaszkodnak írók, művészberek, hogy nem jutnak el az olvasókhöz. Én pedig boldog vagyok, és kegyelemteljes állapotnak tartom, hogy mindig is nagyszámú olvasóim tábora az elmúlt években megsokszorozódott. Olyan szellemi éhség van az országban bizonyos emberek részéről, sajnos ez nem mindenre vonatkozik, akik úgy érzik, hogy most kell igazán kiállni a mellett az értékrend mellett, ami az embernek a fennmaradását szolgálja. Úgy látszik, hogy az a fajta irodalom, a spirituális realizmus, amelyet én próbáltam létrehozni, megérintette az embereknek nemcsak a szívét, mert az nem elég, hanem szerencsére a gondolkodásmódját is. Meggyőződésem az, hogy a keresztény embereknek Krisztusban kell összefogniuk. Nagyon fontos dolog, hogy a Krisztushívők között ne ellenségeskedés düljön, hanem valóban ökumené jöjjön létre. Én ezt szeretném szolgálni. Azt gondolom, hogy a „Ne féljetek” c. regényem mondott valamit annak az embernek, aki küszködik a saját életével és kezd megöregedni. Hogyan és milyen fogódzókat lehet találni, hogy az öregségben is értelem legyen, és úgy következzen be az életnek a legutolsó pillanata, hogy az emberben ne az a tudat alakuljon ki, hogy ez a végállomás, hanem átszállás következik. Ennek az átszállásnak vagyok a propagátora, ezt szeretném a világban terjeszteni, kimunkálni, nem patetikusan, nem frázisokkal, hanem személyes példával és esztétikailag megformált prózával. Húsznál több kötet van a hátam mögött, mindent megkaptam, amit külső elismerésben a világtól meg lehet kapni, gyönyörű díjak vannak, szeretnek az emberek, igen jó kritikuskárda áll mellettem és mögöttem. Ezzel együtt azt gondolom, hogy az embernek a halála percéig van mit tennie azért, hogy mindazt, amit rossznak talál magában, amit az életében nem teljesített, azt megoldja. Nekem az írás olyan, mint egy léghajó. Kidobálom belőle a zsákokat, minden egyes mű tulajdonképpen egy zsák, hogy magasabbra tudjak emelkedni.

Úgy tűnik, mai világunkban nincs objektív értékrend. A szabadságot hangoztatják, de összekeverik a szabadsággal. Mintha az lenne ezek mögött a kifejezések mögött, hogy az embernek ne legyen lelkiismeret furdalása. Az emberek fásultnak tűnnek, pedig fontos lenne, hogy akarják a jót választani. Ön hogyan látja ezt?

Én egy olyan Magyarországgal állok kapcsolatban, amelyik a tekintetben eltökélt, hogy nem adja fel az erkölcsi értékeit. Nagyon sok ilyen embert ismerek. Az optimizmusomat ezekből az emberekből merítem. Nem azt nézem meg, hogy kik azok, akik nem ismerik fel a helyes irányt, hanem azokat keresem, akik felismerték, és akik nemcsak önmagukon akarnak segíteni, hanem a többi emberen is. Úgy látom, hogy csak szívós munkával lehet embereket megmozgatni. Igenis igaz az, hogy emberhalászoknak kell lennünk, ahogy annak idején a tanítványok is azok voltak. Nem véletlen, hogy halászok közül választotta Krisztus Jézus a tanítványait. Nem lehet abba belenyugodni, hogy az emberek egy része a kapott kegyelem által világosságban él, a többi pedig teljes sötétségben botorkál. Mindent meg kell próbálni, hogy fényt vigyünk az emberek közé. De még egyszer mondom, ezt nem patetikusan kell csinálni, és semmiképpen sem erőszakkal. Az erőszakot nem szeretem. Az erőszakos térítést sem szeretem, az erőszakos hirdetést sem szeretem. A meggyőzés és a személyes példa az, ami hat. Ebben az új ezredévben nemcsak érzelmileg kell a dolgokhoz közel kerülni, hanem az értelmünkkel is fel kell fogni, hogyha nincs központi erkölcsi akarat a világ fölött vagy a világban, tehát ha nincs isteni erő, akkor semmi értelme nincs az egész emberi életnek. Mennyit szenvedünk, mennyi betegség, igazságtalanság, méltánytalanság, csaldóság van! Ha nincs egy olyan mérleg, amely méri azt, hogy ki mit tett az életében,

„Semmiért sem szabad lelkesedni, ami mulandó. Egyedül arra kellene a szemünket szegezni, ami múlhatatlan, és amit át tudunk vinni azon a bizonyos megnyíló kapun.”

és mi jutott neki, akkor nem érdemes e világra születni. Semmiért sem érdemes lelkesedni, ami mulandó. Egyedül arra kellene a szemünket szegezni, ami múlhatatlan, és amit át tudunk vinni azon a bizonyos megnyíló kapun. Ez nem azt jelenti, hogy nem fontos a fizikai életünk. Ezt hangsúlyozom, ugyanis azért neveznek engem spirituális realistának, mert fontosnak tartom, hogy két lábbal éljünk a földi valóságban. Isten nem véletlenül teremtette a földet, és nem véletlenül anyagba formálta az embert. Ezt kell átlelkesítenünk. Tehát nem úgy kell hívőnek lennünk, hogy nem törődünk a többi emberrel, hogy nem törődünk a nyomorúságos földi valósággal, hanem úgy, hogy mindent megteszünk a mindennapokban. De ehhez az erőt mindig egy magasabb spirituális síkból merítjük. Azt hiszem, hogy ez a jövőnek is az útja. Ezt regényben, novellában, esszében, újabban versben szolgálni számomra fontos dolog, mert nem tudnék élni, ha nem volna az a szándékom, hogy önmagamon kívül másokon is segítsek. Ez így van, amióta tollat fogtam a kezembe. Azért vagyok még bizakodó, mert amióta megírtam a „Ne féljetek” c. könyvem, majd 2002 decemberében az „Ima Magyarorszáért” c. versem, azóta olyan viharos és szeretetlenni fogadtatást érzek az emberek részéről, amely azt mutatja, hogy az embe-

rek képesek ideálként is áldozatot hozni, képesek úgy szeretni és úgy lelkesedni, hogy annak nincs anyagi vetülete. Valóban szeretném, ha ebben az országban olyan lelkület uralkodna el, amelyik nem felejt, hogy az élet nem csak az élvezetek hajszolásából áll. Ehhez nem kell írónak lenni, ehhez nem kell művésznak lenni. Azt szoktam mondani, ha az utcseprő a narancssárga mellényben szeretettel összetakarítja a leveleket egy öreg néninek a háza előtt, akkor többet tesz az Isten ügyéért, mint valaki, aki reggeltől estig beszél, de félrefordítja a fejét, ha valaki segítséget kér. Tehát én a cselekvő, a tettere kész kereszténységben hiszek, és abban, hogy végtelen türelemmel kell tekinteni embertársainknak a botlásaira. De kell egy bizonyos határt szabni. Sokat hivatkozunk Krisztusra, mert ő számunkra a mérleg nyelve. Ezért ez az esszé-kötetnek a címe. De ha hivatkozunk Krisztusra, akkor Krisztusnál azt is látnunk kell, hogy bár ő végtelen szelídségében azt mondta, hogy bocsássatok meg nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekszenek, mégis korbácsot ragadott a kezébe és a kufárokat elűzte a templom közeléből. Ez a sor korunknak a nagy kihívását fogalmazza meg. A keresztény embernek a lelki finomsága, teológiai műveltsége kell hozzá, hogy mikor mit kell cselekedni. Mikor van itt a pillanat, amikor igenis védekezünk kell, és mikor van itt a szelídség pillanata, amikor meg kell bocsátani. Ez bizony nagyon nehéz. Ez nemcsak hitbéli, ez társadalmi feladat is.

Említette a teológiai műveltséget. Sokan életük nagy értékének tartják, hogy hívő családban születtek, és a családjuk közvetítette számukra a keresztény értékrendet. Mások életük későbbi szakaszában térnek meg, sokszor belső lelki küzdelmek során jutnak el Istenhez.

Az én esetem elég különleges. Polgári családban nőttem fel, nem vallástalan, inkább közönyös polgári családban. Formális dolog volt a vallás. Igazában soha nem

kaptam megragadó feleletet a kérdéseimre. Olyan légkör volt, ahol elfogadták Isten létét, de ennek a hitnek nem volt spirituális ereje. Ennek következtében én a szülői házból nem kaptam következetes keresztény nevelést. Az is igaz, hogy nem, mint egy hirtelen villámcsapás, támadt rám a felismerés. Úgy születtem, hogy amióta az eszemet tudom, függetlenül a szüleimtől, az iskoláimtól, a barátaitól, bennem élt egy biztos tudat: én jöttem valahonnan, és megyek valahová. Ez velem született, nem tudom elmagyarázni, mert soha nem volt kételyem. Belül éreztem, hogy nincs más értelme az életnek, csak az, hogyha folytatása van. Ha nincs folytatása, akkor az egész nem ér semmit.

Sokszor halljuk ma, hogy a magyarságnak lelki-szellemi megújulásra van szüksége. Ehhez hiteles személyiségek kellene, akik az emberek felé a megtartó erőt tudják közvetíteni. Mennyire jutnak el ők az emberekhez, tudják-e alakítani, nevelni a társadalmat?

Magyarországon ma vannak ilyen személyiségek, akik a tetteikkel, véleményükkel igenis formálják a világot. Azt érzem, hogyha hiteles, amit képviselek, én mindig eljutok az emberekhez. Minden hónapban legalább 10-15 olyan beszélgetésnek vagyok a részese, amikor emberek közé megyek, több százan jönnek össze. Ismerik az írásaimat, a nézeteimet. Azt hiszem, hogy nyugodtan mondhatom, tudom az emberi tudatot bizonyos értelemben befolyásolni azok körében, akikben megvan a nyitottság, és alkalmasak arra, hogy a magot befogadják. Ugyanakkor én is nagyon sokat tanulok ilyenkor. Ez kölcsönös dolog. Nagyon sok magyar értelmiségi van, akit rájontásig tudnak szeretni az emberek, és követik őket. Sajnos föl tudnék sorolni olyan értelmiségieket is, akik kifejezetten rombolják az isteni értékeket. Ők is eljutnak az emberekhez, csak más emberekhez, más körökhöz. Most az a nagy feladat,

hogy ezeket a más embereket mégis hozzuk a krisztusi aura alá. Ez egy óriási feladat, türelmes aprómunka.

Ady Endre egyik írásában úgy fogalmazott, hogy a magyarság nem faji kérdés, hanem szellemi-lelki identitás. Ön több művében foglalkozott ezzel a témával. Hogyan látja a magyarság helyzetét ma? Mivel gazdagíthatjuk a népeket, és mit nem szabad semmiképpen feladnunk?

Egy egész előadást építettem föl ebben a témában: Az ember a harmadik évezredben. Mit tehet az ember, és mit tehet, ha magyarnak született? Valóban azt gondolom, hogy aki vallja, hogy magyar, és tesz is érte valamit, az ide tartozik, ebbe az országba. Szeretem a hazámat, ezt én nem szégyellem. Azt a szót, hogy konzervatív, nem szitokszónak érzem, hanem olyan ember tulajdonságának, aki próbál örök értékeket megőrizni, és ezeket konzerválni, hogy továbbadja a jövő nemzedékének. Nekem ilyen érték az is, hogy ehhez a nemzethez tartozom. Végtelen részvétel és együttérzés él bennem azok iránt, akiket kitessékeltek ebből az országból. Önhibájukon kívül adattak egy másik nemzethez, kötelességünk törődni velük. Azt is nagyon fontosnak tartom, hogy ne olvadjunk bele teljesen egy európai színpébe. A saját színünket meg kell őrizni. Ez Isten kertjében a szép, tényleg sok virág van benne. Fényűző lelkülettel nekünk kell felajánlani Európának, hogy viszünk valamit történelmi tapasztalatainkból, értékeinkből abba a régióba. Nem vagyok ellene az Európai Uniónak, de nem is lelkesedem érte. Azt gondolom, hogy nagyon sok munka vár ránk, sok keserű tapasztalat. Nagyon szeretném, hogy akik minket képviselnek, azok ne a küszöb alatt szivárognának be, mint a füst, hanem méltósággal, érdekeinket képviselve lépnének be az Unióba.

Korunk nagy kihívása a női szerep megváltozása is. Önmegvalósításról beszélnek, miközben összekeverik a személyiség és egyéniség kifejezéseket. Mit tart ma a nők legnagyobb felelősségének?

Az egész életutam azt mutatja, hogy én aztán valóban „megvalósítottam” magamat. Nem lehet rám mondani, hogy azért, mert nő vagyok, valamit nem tudtam megcsinálni. Ugyanakkor mindig vallottam, és vallom most is, hogy az alól az alapvető biológiai parancs alól nem helyes kibújni, hogy a világot fenn kell tartani. Gyerekeim vannak, unokáim vannak, sok mindent ismerek az asszonyi létből, de ugyanúgy a férfilétet is át tudom élni. Tehát én nem vagyok a szó ilyen értelmében feminista, és semmiképpen nem vagyok férfigyűlölő. Nem tulajdonítok különleges erényeket a nőknek, és a férfiaknak sem. Nője és férfia válogatja. Jól

Jókai Anna dedikál

Keresztény írók

tudjuk sajnos, hogy a nemünknek is vannak nemcsak díszei, hanem gyalázatos teremtményei is. Én azt tartom, hogy a batyúval együtt kell fölmenni a hegyre. Krisztus sem tette le a keresztet a domb alján. S ez a nőkre is vonatkozik, mindennel együtt kell önmagunkból a legjobbat megvalósítani. Az önmegvalósítás nem azt jelenti, hogy gátlátalanul elnyomok mindenkit, aki az utamban van. Azt jelenti, hogy a legszebb, a legjobb és a számomra legfontosabb eredményeket hozom ki magamból, és abból alkotom meg az életemet.

Milyen jövője lehet ma a családnak, amikor az emberek individualisták, félnek az elköteleződéstől?

Látnunk kell, hogy a családi élet nem problémamentes. Erről csak őszintén szabad beszélni. Két embernek, amikor elmúlik a szerelem, nagyon nehéz egy platform maradni úgy, hogy a szeretet dominanciájában föl tudják nevelni a gyerekeiket. Ez egy nagy próbatétel. De valójában mégis ez a jövőnek az útja. Annak a gyerekeknek, aki belepottyant a fizikai valóságba, rendkívül fontos, hogy anya- és apaképet lásson maga előtt. Gyerekkorában még nem tudja, de felnőttkorában örökké vissza

Az író előadást tart

fogja sírni, ha az egyik vagy a másik hiányzott. Ami nem azt jelenti, hogy akinek gyereke van, az csak anya, vagy csak apa. Azal sem érték egyet, hogy akkor mindent ki kell zárni az életéből. Az nem megy, az embernek önmagát is teljesítenie kell, tökéletesítenie kell. De meg lehet oldani családban is, ha mind a két emberben megvan a szeretet, és ha becsülik egymást. A család, a nemzet fogalmát is fontosnak tartom, és Európát is. De a globalizációról például azt gondolom, ami az egyik legvitatottabb kérdés ma, hogy ami ma van a világban, az nem az igazi globalizáció. Ez gazdasági érdekek szövetezése, olyan érdekeké, amelyek nagyon sok esetben háttérbe szorítják az adott nemzetek érdekét. Azt gondolom,

hogy lesz majd egyszer olyan globalizáció, amely az evangéliumból táplálkozik. Amikor a golgotai misztériumban leemelik a testet a keresztről, kockát vetnek Krisztus holmijára. Van valami, amit nem szabadnak széjjel, ez Krisztus köpenye. Én írói-embri látomásomban úgy érzem, hogy ez a köpeny megvan, ez egy eszmei, szimbolikus köpeny, itt lebeg a világ felett, bármilyen borzalmasnak tűnik is az emberiség. Hogy milyenek lennének Krisztus születése nélkül, ezt akkor tudnánk meg, ha nem született volna meg Krisztus. Tehát nem csak azt kell néznünk, hogy mily kevés változott az ember életében, hanem biztos vagyok benne, hogy sok mindentől megmenekültünk. S ez a köpeny majd egyszer beborítja az egész földet. Én nem érem meg, az unokáim sem, lehet, hogy ezer évek kellenek hozzá, de hát azt mondta Krisztus, hogy „Én veletek vagyok az idők végezetéig” (Mt,28,20). Az idők végezte még nincs itt. Nincs itt az új ég, nincs itt az új föld, de a köpeny megvan, és ha majd beborítja a földet, akkor a szeretet és a bölcsesség bolygója leszünk. Ez az illat eláraszt mindent, és az emberiség találkozni fog.

HAIDER MÁRTA

„Amit nektek mondom, mindenkinek mondom: Virraszatok!” (Mt.13,27) A virrasztás=éberség elengedhetetlen a Jézus második eljöveteleire való előkészülethez. „Virraszatok tehát, mert nem tudjátok, mely napon jön el Uratok. Gondoljatok erre is: Ha tudná a házigazda, mikor jön a tolvaj, bizonyára virrasztana s nem engedné betörni a házába. Azért ti is álljatok készen, mert az Emberfia abban az órában jön, amikor nem is gondoljátok.” (Mt.24,42-44) A virrasztás fontos az örök élethez is. „Boldogok azok a szolgák, kiket uruk érkezése ébren talál! Bizony mondom néktek, felövezi magát, asztalhoz ülteti és gondosan kiszolgálja őket.” (Lk.12,37) Másutt: „Lásd, úgy jövök, mint a tolvaj. Boldog, aki virraszt és ügyel ruhájára, hogy meztelenül ne járjon és ne lássák szégyenét.” (Jel.16,15) Virrasztani és imádkozni kell, hogy teljesíteni tudjuk Krisztus kérését: „Virraszatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek. A lélek ugyan készsége, de a test gyenge.” (Mk.14,38) Különös éberségre intik az egyházközségek elöljáróit és a hívőket, hogy ellenállhassanak a kísértőnek. „Engedelmeskedjete elöljáróitoknak, és hallgassatok rájuk, mert ők vigyáznak rátok, és nekik kell számot adniuk lelkeitekért.” (Zsid.13,17) Másutt: „Óvatosak és éberek legyetek. Ellenségtek, mint ördög, ordító oroszlánként jár körül, keresve, kit nyeljen el.” (1.Pét.5,8)

A nagyböjti idő kezdetén, így int az Egyház a zsolozsmában: „Itt van számunkra a bűnbánat ideje, hogy bűneinkért vezekeljünk és így lelkünket megmentsük.” Ez az idő - 40 nap lelkigyakorlat.

A böjt fejlődése: Szent Ireneusz püspök értesülése szerint a II. sz.-ban a húsvéti böjt csak egy vagy két napig tartott. Nagypénteken és

nagyszombaton. A III. sz.-tól kb. 2 hétig tartott a böjt. A IV. sz.-ban már majdnem általános volt a „quadagesima”, a 40 napos böjt. Mivel vasárnap nem böjtöltek, azért csak 36 napon át tartott. Nagy Szent Gergely pápa csatolta még ide a hamvazószerdától vasárnapig tartó 4 napot, hogy teljes legyen a 40 nap, amint az Úr Jézus is 40 napon át böjtölt. Ez a 40 nap alkalmas volt a katekumenek felkészítésére a keresztségre, melyet Nagyszombat éjszakáján szolgáltattak ki.

A nyilvános bűnösök vezeklése a Nagyböjt elején kezdődött. Az Úr Jézus szenvedéséről való elmélkedés a húsvét misztériumában teljesedett be.

A Nagyböjt ma: Minden keresztény ember számára az élet megújításának az ideje – az Úr Jézus szellemében. Három eszközünk van: a böjt, az imádság és az alamizna vagy jótett.

Az egyház himnusza így int: „Éljünk tehát mérsékeltebben szóval, étellel, itallal, álommal, tréfával. És fegyelmesebben álljunk önmagunk megőrzésében.”

Liturgikus szokások: Orgona elhallgatása, az oltár díszítése elmarad, lila miseruha, az oltárkép eltakarása egy nagy lepellel, melynek egyetlen díszje Krisztus keresztje.

A Hamvazószerda: A nagyböjt nyitánya, a farsang utáni első szerda. Nevét a hamutól nyerte. A hamut az előző év virágvasárnapján szentelt pálmaággból – nálunk barkából – kell előállítani. A pap szentmise előtt megszenteli és a hívők fejére szórja e szavakkal: „El ne feledd ember, hogy porból vagy és porrá leszel.” Lelkünkben az igazi bánat felébresztésére szolgál, hogy általa egy új és jobb életre támadjunk fel.

PÁLFFY MÁRIA

A Magyar Kultúra Napja Szatmárcsekén (2004. január 18.)

Immár 11. alkalommal rendezték meg a Kölcsey Társaság szervezésében Szatmárcsekén, a költő szülőfalujában a Kölcsey emléknapot. Az alapítók terve szerint az ünnepség egyben a Magyar Kultúra Napjának központi ünnepsége volt.

Napsütéses, szinte tavasziasan enyhe időben gyülekezett a közönség a hívogató haragszóra.

Már hagyományosan képviseltette magát a Kölcsey Társaság tagjain kívül a megye irodalomszerető közönsége, polgármesterek, országgyűlési képviselők és nagy számban tanítók és tanárok.

A helyi református tiszteletes Sebestyén Győző kedves üdvözlő szavai és zsoltáreléklés után Beér Miklós, a váci egyházmegye püspöke lépett a szószékre. A püspök történelmi visszatekintésében utalt a magyar nép évszázados igényére a szépre, amely verseiben, mindennapos beszédében mutatkozott meg. Utalt arra is, hogy a Himnusz milyen fontos szerepet töltött be korábban is a nemzet életében, sokak imádságos könyvükben hordták a szövegét. Ebben a költeményben benne van a magyarság évszázados küzdelme a hazáért, a létért, a megmaradásért. Ez év tavaszán a magyarság visszatér oda, ahová évszázadok óta tartozott, csak az utolsó 40 év történelme zárta el a Nyugattól. Együtt kell imádkoznunk, hogy vegyük észre a magyar nemzeti értékeket, amelyek nélkül magyarságunkat nem tudjuk megőrizni. Európától nemcsak kapni fogunk, legalább olyan fontos az is, amit mi, magyarok történelmi tapasztalatokban, kultúrában, művészetekben Európába vinni fogunk. Nélkülünk Európa is szegényebb lenne!

Az áldáskérés után Bölcskey Gusztávnak, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspökének igehirdetése következett. A Himnusz – műfaját tekintve – csendes, esti imádság. Csoóri Sándor évekkal ezelőtt éppen Szatmárcsekén idézte elénk keletkezésének elképzelt pillanatait. Csendes – a magyarság vérzivataros évszadairól való – elmélkedés után törtek elő a csodálatos mondatok. Imádsággal az Isten elé állni és kérni áldását magyarságunk, emberségünk megőrzéséhez.

A mi időnk most olyan, ahol az üres beszédnek, a hazugságnak nagyobb keletje van, mint a tiszta beszédnek, az igaz-

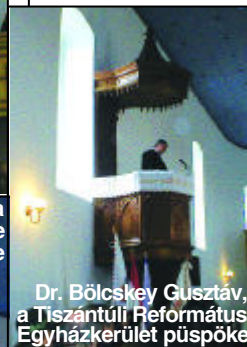

Jókai Anna Kossuth-díjas író

ságnak. A 2004-es Magyarországon szinte csoda, hogy itt egymás mellett ülnek olyanok, akiknek más a hitte, más az elgondolása a jelenről, jövőről. Becsüljük meg az alkalmat, hogy le tudunk egymás mellé ülni! A hazugság, az értéktelenség, a szemét nem tud nemzedékről nemzedékre igazságot, értéket átörökíteni. Kell a népnek a búza és a bor, de csak akkor, ha áldás van rajta. Ahol nincs emberi kapcsolat, ahol nincs egyetértés, ahol az értékek felcserélődnek, ott lehet bővelkedni, de teljes értékű életet élni nem lehet.

Az igehirdetések után Kasztovszky László, a Kölcsey Társaság titkára bejelentette, hogy a Társaság 2004. évi emlékérmét Jókai Anna Kossuth-díjas íróra kapja. Dr. Taxner-Tóth Ernő, a Társaság elnöke a következő szavakkal adta át az érmet: „Manapság gyorsabban lehet Bécsből Brüsszelbe utazni, mint Szatmárcsekébe. Mi az, ami az itteni népnek kapcsolatot ad Európával? Ez csak a tudomány, a tudás, a kultúra lehet. Ennek a munkának jeles képviselője Jókai Anna író, aki életműve alapján vált méltóvá az emlékéremre.” Jókai Anna a válaszában kiemelte, hogy a nem hivatalos kitüntetések nagyon becsüli, mert mögötte az embert, az olvasót látja, nem a hivatalnokot. A Magyar Kultúra Napján nagyon fontos beszélnünk a nevelésről, ami a családon belül kezdődik. Ha ocsmányságok mennek a TV-ben, rá-

dióban, legyen erőnk ki- vagy átkapcsolni, itt kezdődik a kultúrára való nevelés. A következő lépcsőfok az iskola, ahol a tanítók és tanárok szerepe rendkívül fontos. Bármilyen magas szintű audio-vizuális oktatás sem nélkülözi a tanárt. Ők közvetítik a tanulóknak a magyar irodalomból azt, ami értékes. Felületes, semmi emberek nem tudnak komolyan gondolkodni, értékesen élni. Saját magát szellemikonzerv-

Dr. Bölcskey Gusztáv, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke

készítő kisiparosnak tartja, akinek feladata, hogy minél több emberhez juttassa el a szintiszta magyar irodalmat. Ne érezzék a határon túliak, hogy ők külföldiek, idegenek. Ők is a magyar nyelvet beszélik, nem tehet-

nek arról, hogy országhatáron kívülre kerültek. Mit viszünk Európába? A magyar nyelvet, amely semmilyen más nyelvhez nem hasonlítható, jelzői, hasonlatai, közmondásai semmilyen más nyelvre tökéletesen le nem fordíthatók. Ezt a nyelvet tisztaságában kell megőrizni, a harang csak addig harang, amíg a nyelvét ki nem tépik! Nekünk nem kell Európába mennünk, mert mi mindig Európában voltunk, emelt fejjel kell csatlakoznunk.

12 csillag van az Unió zászlajában, amelyek jelképezhetik az év 12 hónapját, a 12 Grál-lovagot vagy a 12 apostolt, de középen nincs semmi, nem fognak közre semmit. Mi olyan Európát szeretnénk, ahol középen Krisztus van. A globalizáció ellen nemcsak gazdasági értelemben kell harcolnunk, hanem kulturális téren is. Jókai Anna hangos elmélkedését egy általa néhány éve írt vers – „Ima Magyarországért” – felolvasásával fejezte be.

Az ünnepség utolsó pontjaként a Nyíregyházi Cantemus Énekkar Szabó Dénes Kossuth-díjas karnagy vezetésével előadta Kányádi Sándor–Bocsák Miklós „Téli alkony” és Jókai Anna–Bocsák Miklós „Öregisten, Nagyisten” c. dalát. Mindkét dalt, de különösen az ünnepelt Jókai Anna művét a közönség hosszas tapsal fogadta.

Az ünnepség végén a jelenlévők a szatmárcsekei temetőben megkoszorúzták a Kölcsey-mauzóleumot.

DR. SCHMELZER JÁNOS

Az örömmondó

Karácsony körül mindegyik magyar tévéadón láthattuk őket. Énekeltek, kristálytisza harmóniákkal, hatalmas lendülettel, olyan Bolykisan vidám előadásban. Hivatalos nevük: Bolyki Brothers, a capella gospel együttes.

Nemrégiben megjelent első CD-jük különleges élmény, mint ahogyan minden föllépésük is az. Fölszabadult örömmel, a keresztény hit adta biztonságos fényben énekelnek örök emberi értékeinkről, és sokszor leghétköznapibb dolgainkról is. Szórakoztatnak, a szó legszebb értelmében. Angolul és magyarul. Éneklés előtt, ha kell, lefordítják a szöveget, megfényesítik a fölcsendülő dalamokat. Igazi örömmondók. Szeretből fakadó humorral, hitben próbált érzékenységgel. Ez ad különös ragyogást föllépéseiknek, s ettől fergeteges mindig a sikerük. Mert nem emberi elismerésért szólnak a dalok, hanem Isten dicsőségére.

De hát kik is ők? Honnan jöttek örömmondónak az életünkbe?

Négyüktől egy időben nem is kérdezheti meg az ember. A nagy rohanásban csak a föllépés a biztosan közös időpont – mondjuk, éppen a karácsonyi

koncert a Millenáris Parkban – amikor viszont a zsúfolásig megtelt nézőtér, vagyis a közönség szolgálata a feladat. Aztán van még a www.bolyki.hu, ahol a szerintük legfontosabbak olvashatók róluk.

A Mindenható tervei szerint – mint a kis orgonasípok – öt kisfiú érkezett a mélyen hívő Bolykiékhoz Biatorbágyra, Bolyki Lajos festőművész és felesége boldogságára. 1969-től 1975-ig megszületett: Attila, András, György, László és Balázs. „Arra emlékszem, hogy eszmélésem óta feltétel nélküli hitben és csodálatos, zárt szeretetburokban éltünk. Gyakorlatilag a külvilág nem is számított. S egyáltalán nem tudatosodott bennünk, hogy milyen szegénységben vagyunk. Miénk volt a világ, mi voltunk a vidéki hős legények, akik lesajnáltuk a budapesti, városi kicsúrokat!” – mosolyog András. György így emlékezik: „voltak, akik azért jártak hozzánk, hogy vacsorát

hozzanak nekünk – azzal a feltétellel, hogy ők is velünk vacsorázhassanak. Azt mondták, fölüdülés számukra hallgatni óriási röhögéseinket, amik a vacsora alatti viccpartit kísérik.” A zenetanár nő édesanya jó érzéssel mindegyik fiának egy esztendőre kötelezővé tette a zenetanu-

Bolyki

lást. Aztán utána dönthetnek, mondta. Attila választott egyedül műszaki pályát. „Készítettünk fölvételeket, ahol ő is szerepelt, de hamarosan kiszállt a munkája miatt. Négyesünk még tulajdonképpen csak próbálgatta szárnyait, amikor őt halálos baleset érte.” Az emberileg hatalmas fájdalom, ha lehet, még erősebbé tette az összetartó családi szeretetet, s még erősebbé a töretlen bizalmat Istenben.

Együttesük „hivatalos” létrejöttét egy mesébe illő történethez kötik, amely szintén a gondviselő Isten irányító szeretetének köszönhető: hallotta őket egy Németországból érkezett hívő testvér, aki 1987 nyarán a világból minden Jagemann nevű embert összehívott Göttingenbe, a Jagemann-kastélyba. S odahívta a tizenéves Bolyki fivéreket is – meglepetésnek. Óriási volt a sikerük. „Ott jöttünk rá,

hogy ez működik az úgynevezett ‘közönség’ előtt is!” Akkor még mindegyikük iskolába, konzervatóriumba, vagy a Zeneakadémiára járt. A meghívások ezidőben kezdtek szaporodni: először bibliakörökbe, gyülekezeti rendezvényekre, később egyre több világi rendezvényre, egyetemek, főiskolák estjeire. Ma már visszavárt vendégei a solymári gospel fesztiválnak is.

Időközben mindannyian főállású hangszeres muzsikuskok lettek: András és László hegedű- és brácsaművész, a Fesztiválzenekar tagjai, György csellista, s az Erkel Ferenc Kamarazenekarban játszik, Balázs mint klarinétos, szakszofonos és énekes a könnyűzene világába került. S a „civil” muzsikálás mellett tovább énekeltek.

CD-lemezük, a *The fruit of the Spirit* születésére András így emlékezik: „Régóta érlelődött bennünk az önálló lemez gon-

dolata. S valamikor, egy fesztivál-zenekaros turnén egyikünk fejéből kipattant, hogy mi lenne, ha a Galatának szóló levélből a Lélek gyümölcse lenne az alapja: 'A Lélek gyümölcse pedig: szeretet, öröm, békesség, türelem, szívesség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás

egyik szónak. Hosszú érlelődés kellett a dalszövegek és a dallamok születéséhez. Mi nem akarunk senkit 'megtéríteni', csak szólunk az evangélium igazságáról. Csak igyekszünk olyan légkört teremteni, ahol Isten meg tudja szólítani az embereket. Éneklésünk például nem is

sel, amelyet adottságaikhoz kellett összeválogatniuk. S mire a lemez megszületett, megtalálták, hogyan kell beleszűrni a kívánt hangulatot egy-egy különleges hangzású akkordba, a más-más hangszert imitáló énekhangokba.

„Mi ezért a lemezért nagyon megküzdöttünk. És nemcsak mi, hanem a családtagjaink is.” Nem is jöhetett volna a siker, ha mindegyikük mellett nem Istentől kapott hozzáillő segítőtárs állna – megértő szeretettel, s a nélkülözhetetlen humorérzékkel. S a gyermekeik. Hiszen a Bolyki fivérek mindannyian boldog édesapák és gyakran meghívott nézői egy különleges előadásnak: a tizenkét unokatestvér – kettőtől tízévesig – körbeülteti a rokonságot, s a magnóról szóló Bolyki-szerzeményekre, fakocka mikrofonokkal kezükben, vidáman ugrádoznak, táncolnak.

Vajon a *The Fruit of the Spirit* – egyetlen népdalfeldolgozás kivételével – miért szól angolul a Lélek gyümölcseről? „Kishitűen úgy gondoltuk, itthon talán nem is lesz kereslet a lemezünkre, s csak ha külföldi piacra is kerül, akkor remélhetjük, a költségek megtérülését. Most, a nem remélt siker láttán végtelenül hálásak vagyunk, s már tudatosan várjuk az újabb megfényesedő igeszakaszt, amelyről magyarul kell majd bizonyosságot tennünk.”

A CD-ről jobbnál jobb kritikák jönnek külföldről is. Talán a legnagyobb elismerés, hogy meghallgatása után a világhírű gospel-zeneszerző, *Ira Staphild* emlékalbumára a *He washed my eyes with tears* című dal Bolyki-földolgozását kérték. Tizenöt felvétel társaságában rá is került az albumra, The Cathedrals, Johnny Cash, Greater Vision, Christ Tabernacle Choir, New York Simphonic Pops, Ann McCrary és mások földolgozásai között. Úgy hírlík, az Egyesült Államokban ez volt az elmúlt karácsony egyik nagy lemezszikere.

A megjegyzésre, hogy „pályájukon látszik az áldás”, András csak annyit mond: „Az ál-

dást mindig éreztük, a sikertől függetlenül.”

Erről tanúskodnak a lemez borítóján olvasható sorok is:

„György: Szeretnék köszönetet mondani mindenkinek, aki hozzásegített – és segített –, hogy szeretetben élhessek! Először és mindenekelőtt az Élő Istennek! Aki előbb szeretett engem! Köszönöm szüleimnek, testvéreimnek és rokonaimnak mindazt, amit kaptam tőlük! Köszönöm Timinek, Zsófinak, Blankának, Tamásának, hogy részt vehetek velük a családi szeretet-körforgásban!

Balázs: Köszönöm Istenem, hogy Te vagy a mindenem! Drága szüleim, minden elismerésem, hogy fölneveltetek minket! Mama, igazi példa vagy nekem! Neked köszönhetem, a 'szívem'. Papa, jó, hogy a barátom vagy! Köszönöm, Manó, te mindenkinél jobban ismersz és tudom, hogy egy napon azt mondjuk majd: megértel!

László: Mindenekelőtt köszönöm Uramnak és Megváltómnak az életet és a zenét, mellyel dicsérhetem Őt! Köszönöm életem párjának, Erkámnak a sok bátorítást és nélkülözést, amelyet értem vállalt ezen a rögzös úton. Édesanyámnak és édesapámnak, hogy vállaltak minket, és így harmóniává lehettünk e zajos világban.

András: Amikor elkezdtük ezt a lemezt készíteni, senki sem gondolta, hogy milyen drágán adják a tanulságot. A *Szellem gyümölcse* nem a mi erőlködésünk; Isten munkája az! Minden dal megpróbált engem és ezt köszönöm a Teremtőnek! És köszöni nektek is fiúk! Irány a következő lemez!

Patonai Adrienne

szent Kereszt 19

fivérek

(Pál apostol levele a galatákhöz /5/22). Gyülekezetünkben mi gyakorlott igehirdetők is vagyunk, bibliaismeretünk talán átfogóbb, mint sokaké, és talán ezért is ragaszkodtunk ahhoz, hogy tematikusan bibliai igevers legyen a lemez alapja. S a Galata-levélnak ez a jól ismert mondata akkor számunkra hirtelen különös fényt kapott. A kilenc 'szőlőszem' – amelyből a teljes 'gyümölcs' áll – mindegyike elindított egy-egy gondolat-sort. Gyönyörűen sokrétű, mély mondanivalója van mind-

illene egy istentisztelet kereteibe, hiszen a sokszor humorral, erős ritmussal előadott dalaink életünk mindennapi, sokszor profán dolgairól szólnak. De hisszük, hogy ha énekelünk, közben a hallgató talán kap néhány olyan szót, mondatot, amely továbbgondolkodásra készíteti. Nem is a mi feladatunk, hanem Isten dolga, hogy mivel nyitogatja a szíveket. Egyébként a mi életünkre nézve is különös vezetése volt Istennek, hogy pont erre az igeversre bukkantunk. Mert ahogyan írtuk, formáltuk a lemezt, az is formált bennünket. S ahogyan végül is szól, azt teljes hittel vállaljuk Őelőtte is.”

A siker nemcsak hitbéli, de gyakorlati téren sem jött könnyen. Otthagyták zenekari állásait, hatalmas hiteket vettek föl, s több mint két éven át éjt nappallá téve dolgoztak. Saját kis stúdióban, olyan folszerelés-

Szent Kereszt

POSZTER

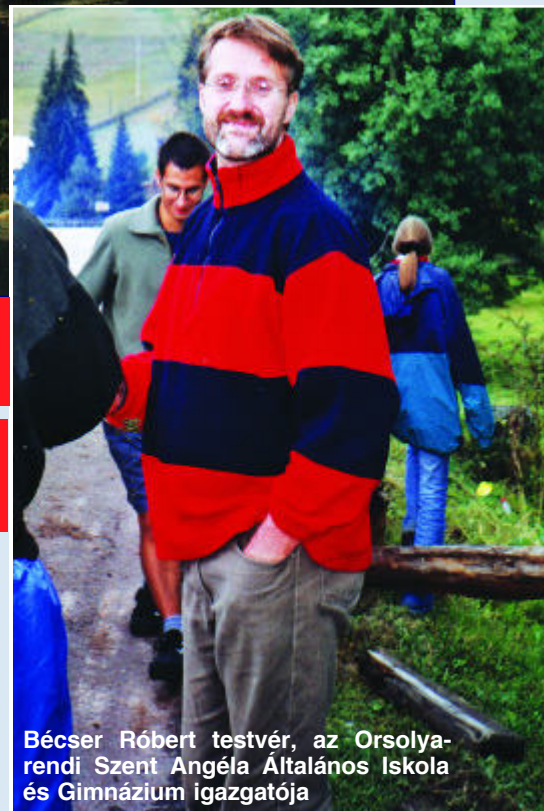
Merici Szent Angéla nyomdokain és Szent Ferenc szellemében

Az iskola régi címere

Az iskola új címere

Bécsér Róbert testvér, az Orsolyarendi Szent Angéla Általános Iskola és Gimnázium igazgatója

Az Orsolyarendi Szent Angéla Általános Iskola és Gimnázium

Az iskola logója

„Szeretnénk a gyerekeket arra rávezetni, hogy Szent Ferenc szemével lássák a világot.”

Ezt tartja legfőbb nevelési céljának Bécsér Róbert testvér, az Orsolyarendi Szent Angéla Általános Iskola és Gimnázium igazgatója, akivel az iskola múltjáról és mostani helyzetéről, terveiről beszélgettem.

Éppen kicsengetnek, amikor belépek az épületbe. Gyerekszivaj fogad, mosolygós tanárokkal és jókedvű gyerekekkel találkozom a folyosón, amíg körbejárom az iskolát. Gyerekrajzok, életükről készült színes fényképek, Prokop Péter festmények díszítik a falakat.

Mikor alakult ez az iskola és meddig működött mint egyházi intézmény?

Az első világháborút követően 1922-ben érkeztek Kassáról Budapestre orsolyarendi nővérek azzal a szándékkal, hogy menedéket keressenek. A Margit körúti ferences rendházhoz fordultak segítségért, amely támogatta kezdeményezésüket, hogy egy katolikus leányiskolát létesítsenek. Először az Áldás utcában kaptak egy kis épületet, majd később, 1928-ban költözhetek be a II. kerületi Zivatar utcai épületbe. 1930-tól már 8 osztályos gimnázium működött, majd 1931-től megindulhatott a tanítóképző is. Az 1948-as államosítás után egy ideig még működött a tanítóképző, majd ennek megszűnése után 12 évfolyamos, később 8 évfolyamos rajz és német tagozatos általános iskola várta a diákokat.

A háború után mi lett a nővérekkel?
A feloszlítás után sajnos szétszóródtak, a többi egyházi intézményhez hasonlóan minden iskolájukat államosították.

Mikor tudtak újraindulni a rendszerváltás után?

1991-ben az orsolyita rend visszaigényelte az elkobzott ingatlanait. Mivel kevesen maradtak a nővérek közül, így nem tudták vállalni az iskola fenntartását. Ezért a rendi vezetés megkereste a

Merici Szent Angéla 1474-ben született az itáliai *Desenzanóban*. Imában, testvéri szeretetszolgálatban eltöltött évek és számos vezeklés után 1535-ben *Brescia* városában alapította meg a *Szent Orsolya Társaságot*. Rendjét a IV. sz.-ban vértanúhalált halt ír királylányról, *Szent Orsolyáról* nevezte el. Feladatuk a női ifjúság nevelése volt. *Angéla* különös gondot fordított a szegény sorsú leányokra. *Bresciában* halt meg 1540-ben. Rendje 1544-ben nyerte el a pápai jóváhagyást. Jelszavuk: „**Mindent a megfeszített Jézusért!**”

Magyarországra *Szelepcsényi György* prímás hívta meg az orsolyitákat 1675-ben. Első iskolájuk *Pozsonyban* volt, majd házuk működött még *Kassán*, *Varasdon*, *Nagyszombatban*, *Győrött*, *Nagyszebenben*, *Sopronban*, *Nagyváradon*, *Kisvárdán*, *Bácsán*, *Egerben*, *Pincehelyen*. 1950-ig 130 nővér élt a kolostorokban.

(*Puskely Mária: Szerzetesek*)

Kapisztrán Szent Jánosról nevezett ferences rendtartomány főnökét és kérte, hogy vállalja el ennek az iskolának a működtetését. 1994-ben kapták vissza hivatalosan az épületet az önkormányzattól, és ekkor az orsolya rend megállapodott a ferences rendtartománnyal, hogy húsz évig vállalják az iskola vezetését.

Hány ferences testvér tanít az iskolában?

Velem együtt még két testvér tanít hittant, akik egyben a gyermekek lelki vezetését is vállalták. Jómagam még angolt oktatok néhány órában. A tantesztület nagy részét civil tanárok alkotják.

A ferences testvérek törekednek arra, hogy rendalapítójuk szellemiségének megfelelően éljenek. Hogyan tudják ezt átadni a mai gyermekeknek?

Szent Ferenc nemcsak a természetet szerette, hanem nyitott volt a szegények iránt is. Az ő szellemét képviselve alázatosan, de határozottan próbáljuk ránevelni tanítványainkat az Istentől ajándékba kapott világ megbecsülésére.

Osztálykirándulásainkat olyan helyre szervezzük, ahol találkozni tudnak az élet nehéz oldalával is, mint például a Dévai Árvaház. Kapcsolatot építettünk ki Gyimesközéplakon, ahol van egy katolikus testvériskolánk. Többször jártunk már a csíksomlyói búcsún, rendszeresen túrázunk a Bihari-hegységben, a Retyezátban.

Ezt a szellemiséget fejezi ki az a kis címer, amely Szent Ferenc óvó-védő karját ábrázolja. A tövis a világot jelképezi, ahonnan a gyerekek hozzánk érkeznek. Ezekből a tövisből szeretnénk Isten segítségével liliumokat nevelni.

Kiket várnak az iskolába, és miből kell felvételiznie azoknak, akik ide szeretnének jelentkezni?

Mindenkit szeretettel várunk, aki azonosulni tud ezzel a szellemiséggel. Vannak református diákjaink is, sőt olyan gyerekek is jár hozzánk, akik még nincs

megkeresztelve, de reméljük, hogy jó példánk láttán egyszer ő is Jézus mellett dönt majd.

A hivatalos központi fölvételi rendszeren kívül hittanból is fölmérjük a gyerekek tudását. A családokkal történt személyes beszélgetésnél igyeckszünk minél jobban megismerni őket.

Milyen külön program várja a tanulókat az iskolán kívül?

Nagy hangsúlyt fektetünk a rajz és az idegen nyelv oktatásra. 1996 óta minden nyáron a würzburgi testvériskolánkkal csereüdülést szervezünk Németországba, ahol gyerekeink élőben gyakorolhatják a nyelvet. Ősszel a német diákok jönnek hozzánk, ahol megismerkedhetnek Budapest és környéke nevezetességeivel.

Az iskolai rendezvényeket énekarunk teszi színesebbé. Tanulóink részt vesznek még különböző tantárgyi versenyeken. Adventben, nagyböjtből lelkisnapokat szervezünk nekik.

Van cserkészcsapatunk, amely változatos programmal, kirándulásokkal várja a gyerekeket.

Kapnak-e valamilyen anyagi támogatást az iskola működéséhez?

A megfelelő normatíván kívül, amit az államtól kapunk a gyerekek után, működik egy Szent Orsolya Alapítvány, ahol a szülők és az öregdiákok adójuk 1%-ával támogatják iskolánkat. Ebből a befolyt összegből szegény gyerekek nyári táboroztatását, külföldi utakat szeretnénk támogatni. Terveink között szerepel, hogy egyszer Assisibe is eljussunk.

Az épület átalakítása során egy új 4 szintes épület, valamint egy hatalmas tornacsarnok kapott helyet. Ennek finanszírozásában jelentős összegeket kaptunk a II. kerületi önkormányzattól és állami részről is.

Milyen terveik vannak még a jövőt illetően?

Az új szabadidőközpont most fog elkészülni, ahol különböző képzőművészeti foglalkozásokra lesz lehetőség. Fontosnak tartjuk a szabadidő hasznos eltöltését, ezért egy cserkészotthont is szeretnénk létrehozni.

Nem könnyű feladatra vállalkoztak a ferences testvérek, amikor elvállalták az iskola vezetését. Isten segítségével és Szent Ferenc közbenjárásában bízva napról napra megpróbálják megélni azt, amit elődeik elkezdtek. Bízunk abban, hogy az orsolyita nővérek egyszer újra itt lehetnek volt iskolájukban, és a ferencesekkel karöltve nevelik majd a jövő nemzedékét.

RÓZSÁSÁNE KUBÁNYI ANDREA

„Elfelejtettétek, hogy imával és böjttel a háborúk is megállíthatók!”

Medjugorje világsoda. Sokan, sokféleképp kijelentették már ezt. Valljuk be elfogultan: joggal! Próféciaák ... Ugyan, kit ne érdekelnének, hiszen misztikus, izgalmas téma ez. Olykor még célba is találnak; életre kel tőlük zsibbadt hitünk. A balkáni térség ezernyi titkot rejt. Többek közt erről beszélgettem egy okos, művelt és mélyen humánus újságíróval, aki jól ismeri déli szomszédainkat.

Szaniszló Ferenc az ország egyik legkitűnőbb külpolitikai újságírója. Egy személyben remek tévés és tollforgató. Csengerben született 1960. október 7-én, pedagógus családban.

Felsőfokú tanulmányait a Moszkvai Nemzetközi Kapcsolatok Egyetemén végezte, latin-amerikai szakon. Ebből adódóan kitűnően beszél oroszul, spanyolul és angolul. A közelmúlt délszláv vérengzésének krónikásként megtanulta az ottani nyelveket is. Chrudinák Alajos hívására 1988-ban került jelenlegi munkahelyére, az MTV Külpolitikai Szerkesztőségébe. Előtte Moszkvából tudósította a Magyar Hírlapot. „Gorbacsovi idők” jártak akkor még, úgy 1986 táján. Sikeres pályafutását Európa-díj fémjelzi, és Csernobilban készült filmjeit mind Budapesten, mind Csehországban elismerték. Két nívó-díja van, de kapott Sajtószabadság-díjat, valamint Monte Carlóban elismerő oklevelet is. Két gyermek édesapja, húszéves fia informatikát tanul a Műegyetemen, lánya pedig a gimnázium harmadik osztályát tapossa.

A délszláv válság idején te voltál a Panoráma helyszíni tudósítója. Hogyan esett akkor rád a választás?

Az eredeti szakterületem messze esett a balkáni térségtől. Bevallom őszintén, előtte nem nagyon érdekelt ez a terület, de úgy látszik, hogy vannak bizonyos sorsszerűségek. Például a jugoszláv határon katonáskodtam, a nagyapám pedig sokat mesélt a háborúról. Így voltak már bizonyos „kötődések” a helyhez, a témához. Ráadásul amikor Chrudinák Alajos hívására ide, a „Panorámá”-hoz jöttem, életem első forgatása épp Jugoszláviába vitt. Aztán kezdtem kijárogatni oda. Megcsináltam a „Magyarok hideg napjai” című dokumentumfilmet az 1944-es év tragikus eseményeiről, és interjút készítettem a disszidens Gyilasszal, Tito nagy ellenlábásával. Tehát amikor újra eldördültek ott az első lövések már érdekelt a térség, másrészt pedig sportszerűtlennek tartottam, hogy „kiszálljak” csak azért, mert forró lett a talaj.

Emlékszem, nálad szinte odatapadtunk a képernyőhöz, hiszen pontos, precíz információkat kaptunk tőled. Ezenfelül bemutattad nekünk, nézőknek a történelmi háttérrel és a személyes drámákkal egyaránt. Nem féltél közben? Téged nem bántottak a háborúban?

Ha bántottak volna, akkor se mondanám el, mert a háború nem személyes show-műsor! Ahol negyedmillió ember meghal, ott édes mindegy, hogy az újságíró esetleg kapott két pofont. Na és?! Minek ment oda, senki se hívta! Félni azért félttem, de ez természetes. Azonkívül küldetésnek fogtam fel, hogy bemutassam, mit művel az ember a hitre hívatkozva... Ugyan nem szoktam a háborúval álmodni, de a nap bármely szakában élesen vissza tudom idézni, mit láttam például 1991. november

19-én Vukovárott. A történetet kezdtem úgy a szlovéniai háborúval és Koszovó után végeztem a NATO szerbiai bombázásával. Tehát egy egész történelmi folyamatot

élhettem át, aminek volt eleje, közepe és vége.

Utána nagy lendületet vettél, majd felkutattad a balkáni térség előzetes próféciait és összevetted a későbbiekben

Úgy gondolom, hogyha sok ember hisz valamilyen, az sosem véletlen, annak oka van! Igen, hiszek Istenben, hiszem a lelkünk halhatatlanságát.

Hít és

valóban bekövetkezett eseményekkel. Az eredményről készült kétrészes filmed ország-szerte nagy vihart kavart. Honnan jött az ötlet?

Az egyik kedves ismerősömtől, Hornyik Miklós délvidéki írótól. Ő hívta fel a figyelmet egy könyvre, amely 19. századi próféciákat tartalmaz helyi és világtörténelmi vonatkozásban egyaránt. Most nem Nostradamusra gondolok, hanem két egyszerű pásztorra, akik Szerbiában éltek valahol az Isten háta mögött, s a számukra adott próféciák nagy részét meg sem érték már. Igaz, a Balkán Európának mindig misztikus része volt, az egész hely szinte sugallja, hogy „errefelé valaminek történnie kell”. Ki is robbant innen a szarajevói merénnyel egy világháború. De ha ezt nem

nézzük, csak a két szerb pásztor előrejelzéseit, akkor abban szinte megelevenedik a történelem! Konkrét események hangzanak el bennük, amelyek később úgy következtek be, ahogy írva voltak! Tudom, hogy lehet ezeket vitatni – a filmek vetítése után tették többen –, de az egybeesések tényleg megdöbbentők.

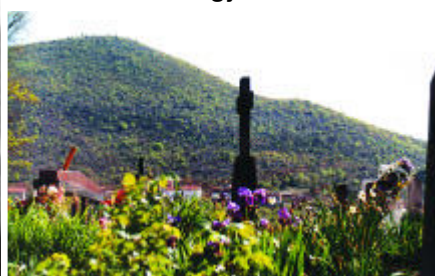
Bemutattad ilyen szemszögből a medjugorjei eseményeket is. Te hitelesnek tartod az 1981 óta ott zajló Mária-jelenéseket és az onnan jövő üzeneteket?

Igen! Medjugorje túl komoly dolog ahhoz, hogy kitaláció legyen! Teljesen nem mélyedtem el benne, az sem tetszik, hogy sokan üzletet csináltak belőle. Viszont a történetet jól ismerem, sőt, a filmemben beszélgettem az egyik látnokkal, Vickával is. Ha tehettem, mindig imádkoztam Medjugorjében mielőtt a körbezárt, ostromlott Mosztárba, Szarajevóba indultam. És nem csak magamért, mert én voltam a legkevesebb! A Jelenések Hegyét, a „Kis-keresztutat” szintén megjártam. Amikor a

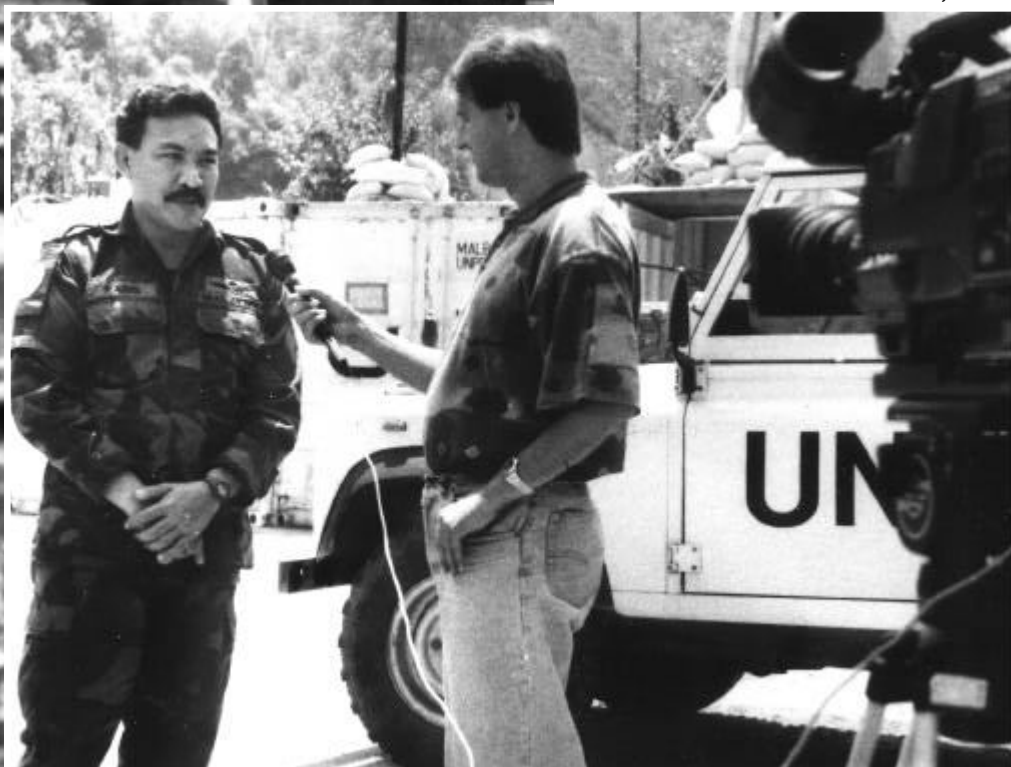

Palics, 1996. november.

A Krizsevác hegy a keresztúttal.

A boszniai békefenntartók között, 1995.

Belgrád, 1996. Középen a nemrég meggyilkolt Gyngyiccsel.

Az elhíresült stadion temetővé vált Szarajevóban, 1996.

Ha tehettem, mindig imádkoztam Medjugorjében ... és nem csak magamért, mert én voltam a legkevesebb!

háború

80-as évek elején innen a Szűzanya kisgyerekeken keresztül a békére hívta fel a figyelmünket, még furcsának tűnt. Arra gondoltak az itteniek, hogy ugyan, ki akarna erefelé háborút?! Ki sejtette, hogy mi jön tíz év múlva?! Márpedig a Szűzanya által adott üzenetek előre jelezték a bajt. Aztán eljutottunk Mosztár, Sarajevó, Szrebrenica, Vukovár, Gorazsde és még sok város tragédiájáig...

Kicsit hosszú leszek, de idézni szeretném azt az üzenetet, amit Vicka kapott a Szűzanyától 1991-ben, az Öböl-háború idején: „Amikor a háború váratlanul bekövetkezik, az azért van, mert már háború van a szívetekben. Csupán ez a szívetekben levő háború kerül napvilágra. Ám ha békét teremtetek a szívetekben, akkor a külső háború is befejeződik.” Te szintén így látod ezt?

Lehet, sőt így nyilatkozott nekem Boszniában a spanyol békefenntartók egyik papja is. A fegyvert nem Jézus fogja, az ágyút nem Jézus sűti el. Sokféle baj van, de a legnagyobb probléma az erkölcsi válság, főleg itt Magyarországon! Hiába volt rendszerváltás, a hit, amely összetarthatja az embereket nem jött vele. Csak a képmutatás. Már régen nincs olyan, hogy „embert tisztelni, Istent félni”. Senki sem tart attól, hogy a tetteiért egyszer majd számot kell adnia. Értem ezen például a mindennapi apró gonoszkodásainkat. Óhatatlanul öszszecsapunk, nyilvánvalóan nem tudunk

vétkek nélkül élni. De fontos, hogy van módunk jóvátenni, hiszen sokszor elég egy apró szívesség, pár jó szó ... Azt hiszem, Jézus és a Szűzanya nagyon türelmesek hozzánk, mi viszont visszaélünk ezzel!

A jóvátétel fontosságát nekem az elhunyt Knézy Jenő tanította meg, aki a halálos ágyán vezeklésként olykor nem vette be a gyógyszerét. Amikor elment közülünk, többen úgy gondoltuk, hogy életben van, csak „dimenziót váltott”. Te hiszel a halál utáni létben?

Igen! Van erről saját filozófiám, remélem nem fogok eretneknek tűnni vele. Szóval szerintem mi, emberek eredetileg valahonnan nagyon messziről jöttünk a Földre, és igazából oda vágyunk vissza. Mondhat-

Az ima fontosságára a Szűzanya szüntelenül figyelmeztet.

juk úgy, hogy az Atyához, a mennyekbe. Az itt létünkhöz pedig kaptunk bizonyos mennyiségű energiát, amelyen osztozunk. Nézd meg, hogy az összes hit az ég felé irányul. Ez nem véletlen! Szerintem mindannyian vissza akarunk térni abba az ideális, csodás – és hitem szerint létező – világba. Jót cselekedni – ez a visszaút oda. Úgy gondolom, hogyha sok ember hisz valamiben, az sosem véletlen, annak oka van! Igen, hiszek Istenben, hiszem a lelkünk halhatatlanságát. Azonban odáig igyekeznünk kell minél több dolgot jóvátenni, „kiegyenlíteni a számlánkat”. Csak jó szándék, tisztelet és méltóság kell hozzá.

FAJKUSZ MÁRIA

Istenben hiszünk, de azért gyilkolunk. Palics, 1996. november.

Belgrádi tüntetésen, 1996.

A Szűzanya által adott üzenetek előre jelezték a bajt. Aztán eljutottunk Mosztár, Sarajevó, Szrebrenica, Vukovár, Gorazsde és még sok város tragédiájáig ...

Szabadcsapatokkal, 1995 szeptemberében.

Hit és háború

Kötelességtudat Kazinczyn túl

1944 decemberében a háborús események elérték Sátoraljaújhelyt és Széphalom környékét. Akkoriban a háború borzalmainak feltartóztathatatlan közeledése miatt félelem, bizonytalanság és szomorúság, kétségbeesés töltötte el az akkor élő emberek nagy tömegének a tudatát. A reménytelen légkörben tengődő emberek között akadt olyan személy, aki legyőzte magában a bizonytalan jövővel kapcsolatos érzéseket. Tanúságot tett arról, hogy a jót, a helyeset cselekedni kell minden reménytelenség ellenére is. Ez a helyes út még akkor is, ha minden valószínűtlennek látszik.

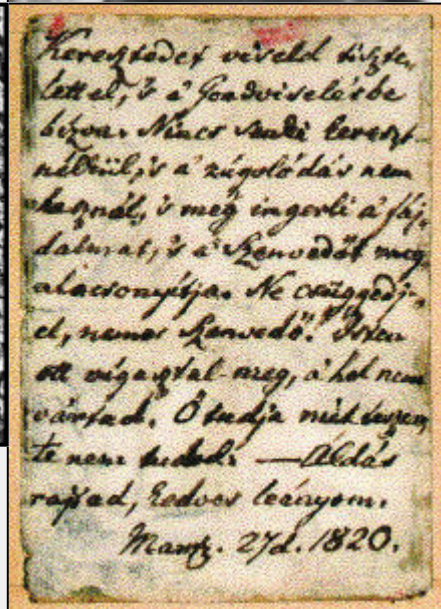
Egy, a Sátoraljaújhely környéki harci eseményekben részt vevő honvéd csapatokhoz tartozó tartalékos honvédtiszt meglátta a széphalmi Kazinczy Emlékpületből a sáros udvarra kidobált múzeumi tárgyakat. Felismerve azok ereklye értékét, hogy legalább egy részüket megmentse, a sebtében összeszedett néhány darabot magával vitte. Ez történt Széphalmon 1944. december elején.

Ez a honvédtiszt Németországban súlyos sebesüléssel egy magyar hadikórházba került. Itt – életben maradásának bizonytalansága tudatában – egy honvéd tábori lelkésznek, Lukács Istvánnak adta át megőrzésre a Kazinczy-ereklyéket. Lukács István, minthogy őt a neuulmi büntető táborba internálták, még elszállítása előtt az ottani katolikus gimnázium gondnokának, Tusnelda Dornnak adta át megőrzésre az ereklyéket. Addig, amíg végül is el tudta juttatni azokat 1974-ben Lukács István kezeihez.

Lukács István az esztergomi Ferences Gimnázium magyar tanára a 15 db ereklyét átadta a Petőfi Irodalmi Múzeumnak. Két ízben a sajtóban is közzétette a történeteket, az „Új Ember” 1974. december 22-i és a „Vigília” 1975/5. számában.

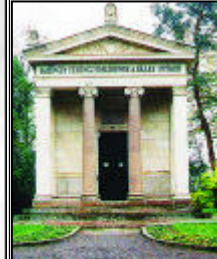
Tusnelda Dorn 17 éves korában

„Keresztedet viseld tisztelettel, 's a' gondviselésbe bízva. Nincs senki kereszt nélkül, 's a' zúgolódás nem használ, 's még ingerli a' fájdalmat, 's a' Szenvedőt megalacsonyítja. Ne csüggedj-el, nemes Szenvedő! Isten ott vigasztal-meg, a' hol nem vártad. Ő tudja mit teszen, te nem tudod. – Áldás rajtad, kedves leányom.
Martz. 27d. 1820.”

Itt, három, egymással összefüggő, de részleteiben mégis önálló példamutató emberi magatartásról van szó. Egy ismeretlen honvédtiszt megmentette az ereklyéket a pusztulástól, és halála előtt gondoskodott azok biztonságba helyezéséről. Lukács István tábori lelkész életveszélyes helyzetében sem feledkezett meg az ereklyéről és gondoskodott azok megőrzéséről. Tusnelda Dorn 29 éven át őrizte és végül eljuttatta azokat Magyarországra. Az

így megmentett 15 db ereklye között van egy olyan kis méretű szentkép, amely minden emberhez személyesen szól és életének alakulására befolyással lehet. Ez egy kis szentkép, amelyet Kazinczy Ferenc Eugénia nevű kislányának a bérmlására saját kezű írásával ellátva adott 1820. március 27-én.

Kazinczy Ferenc Széphalmi Emlécsarnok

60 éves korában

2000-ben tudomásunkra jutott annak a hölgynek a postacíme, aki 29 éven át őrizte és végül eljuttatta Magyarországra ezeket az ereklyéket. Ezt a hölgyet 2000. november végén meglátogattuk Mindelheimben lévő otthonában. Átadtuk neki a sátoraljaújhelyi Kazinczy Ferenc Múzeum igazgatójának, Fehér József úrnak üdvözlő-köszöntő levelét és a Széphalmi Emlécsarnok képanyagát. Még külön köszönetünket, jókívánságainkat és néhány kisebb figyelmességet adtunk át neki.

Tusnelda Dorn asszony meghatottan olvasta és hallgatta a köszöntéseket és üdvözléseket. Szerényen azt válaszolta, hogy ő annak idején csak egy kis tisztviselő volt és csak a kötelességét teljesítette. Ma örömmel látja, hogy igyekezete nem veszett kárba. Ezután kedves közvetlenséggel beszélgetett velünk a történekről. Tusnelda asszonynak már minden rokona meghalt. Egyévi házasság után férje meghalt a háborúban. Azóta egyedül él, 88 éves. Megmutatta a fényképgyűjteményét. A két mellékelt képet nekünk adta.

Látogatásunk sikeres volt. Rendkívüli örömet és egy cseppnyi boldogságot szerztünk egy olyan személynek, aki jóindulatával kiérdemelte azt, hogy elismeréssel jutalmazzuk élete utolsó idejében. Továbbá az is tudomására jutott, hogy az ő kitartása tette lehetővé azt, hogy Kazinczy Ferenc üzenete közkinccsé válhatott.

Napjainkban a széphalmi emlécsarnokban bárki megkaphatja ezt a kis képet Kazinczy Ferencnek az élet nehézségei közt vergődő emberek számára gyakorlati vigasztalást nyújtó üzenetével – magyar, szlovák, cseh és német nyelven.

ISÉPY DEZSŐ

A Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat negyedik éve működtet Családok Átmeneti Otthonát Miskolcon. Az intézmény tizenegy lakrészében jelenleg 45 fő talál átmeneti menedéket az élet gondjai, bajai között. Az advent, a karácsony és az év vége az otthonban is megváltoztatta a gyermekek és felnőttek mindennapi életét. Van olyan család, amelyik nagy várakozással tekintett az ünnepek elé, és van olyan, amelyik félelemmel és bizonytalansággal. Akad olyan család, amelyiknek ez volt az első karácsonya egy intézményben, és vannak, akik 4-5 éve folyamatosan valamilyen otthonban töltik a karácsonyt.

Intézményvezetőként arra gondoltam, hogy ebben az évben megpróbálok egy kis adventi hangulatot varázsolni a lakószobákba. Meglátogattam tehát minden családot, s vittem egy-egy adventi koszorút és egy gyertyát, amelyet együtt gyújtottunk meg. A beszélgetések végén pedig minden családnál hagytam egy ígés kártyát útravalóul. A következő sorokban látogatásaim egy-egy pillanatát, eseményét szeretném megosztani a kedves olvasókkal, hogy karácsony után is gondoljunk át még egyszer, mit adott nekünk ez az ünnep, mit jelent számunkra az, hogy – „*az Isten szeretetét*”.

Este felé van már, amikor bekopogtatok egy édesanyához, aki férjével és három gyermekével érkezett az otthonba. A férj azóta börtönbe került, így egyedül kell megküzdenie azért, hogy önálló otthont teremthessen magának és gyermekeinek. Az asszony örömmel fogad, helyet kínál, a gyermekeit is leülteti az ágyra, a tévét kikapcsolja. Meggyújtom a gyertyát, majd együtt nézzük a kicsiny fényt. A csendet én töröm meg. Megkérdezem: tudja-e, mi ez a koszorú? Az édesanya bátran bólogat és kezdi előszedni emlékezetéből a gyermekkori hittanórákon tanultakat a karácsonyról. A beszélgetésből hamar kiderül, hogy a gyermekeinek már megvannak az ajándékok, és hogy az ünnepeket itt töltik az otthonban, nem mennek sehová sem. Nem jönnek a nagyszülők, és ők sem mennek: Így jobb! – mondja az édesanya. Kérem, hogy mondja el, mit vár ettől a karácsonytól, milyen érzések vannak benne. Az édesanya szeme könnybe lábad. Nem szól semmit. Próbálok neki segíteni: Most tölts először otthonban a karácsonyt. Ő Iggennel felel és elmondja, hogy csak nagyon régi emlé-

kei vannak a karácsonyról, és azok is vegyeseek. Eszébe jutnak az éneklések, de ott van benne, hogy egyetlen egy ünnep sem telt el anélkül, hogy az édesapja és a rokonok ne öntöttek volna fel a garatra, elrontva ezzel minden meghittséget. Még váltunk néhány szót, aztán elköszönök, átadom az ígés kártyát és folytatom az utamat egy másik családhoz.

A következő állomásomon egy anya fogad, aki az apa italozása elől menekült két fiával az Ökumenikus

Szeretetszolgálat otthonába. Az anya jelenleg is dolgozik, havi 20 000 forintot tesz előtakarékosságba, szociális bérlakásra szeretne majd pályázni. A nagyobbik gyermek még nincs itthon, csavarog valahol a városban. A beszélgetésből megtudom a kisfiútól (5 éves), hogy Jézus Krisztus azt szeretné tőle, hogy jó legyen, és ne verekedjen annyit az óvodában, de ő nem tud jó lenni, neki verekednie kell. Próbálok biztatni, hogy nem szabad feladni, de ő lehajtott fejjel mondja maga elé: *nem*

„Nem tud

Melegétel osztás a Béke téren (Budapest XIII. kerület) A Szeretetszolgálat a karácsonyt közvetlenül megelőző napokon melegételt osztott a hajléktalanoknak és az egyéb rászorulóknak. Naponta mintegy 300-500 ember jutott így legalább egyszer egy nap meleg ételhez. KOKO-nál repetáznak a gyerekek.

Hosszú sor a Béke téren melegételosztás közben.

A sor elején egy kislány kifejező tekintettel.

Kárpátalján a Szeretetszolgálat december folyamán 1 millió forintos segélyprogramot bonyolított le Beregszászon és néhány környéki magyar településen. Bene település óvodájában ajándék átadása közben egy megajándékozott kisfiú.

tudok jó lenni, nem tudok jó lenni ... A családtól elkészönve azon gondolkodom, milyen jó lenne, ha mi, felnőttek ki tudnánk mondani, hogy nem tudunk jók lenni, egyedül, Isten nélkül nem.

Másnap este tovább folytatom az utamat, újabb családokhoz kopogtatok be. Az egyik szobában apa, anya és 3 gyermekük vár rám. A gyermekek izgatottan figyelik, hogy mit csinálók, körém gyűlnek, majd figyelik a fellobbanó gyertya lángját. Az anya elmondja, hogy nagyon örül annak, hogy itt lehet-

nek az otthonban. Hosszú idő óta először nem kell félni attól, hogy beengedi-e őket a főbérő, illetve nem küldi-e le őket megint a pincébe, ahol bizony mínusz fokok voltak. Ráadásul két kisgyermek mellett akkor újra várandós volt. Az anyának elcsuklik a hangja, nem folytatja, nem akar a gyerekek előtt sírni. Átadom az igés kártyát és elkészönök.

A következő lakrészben egy anya fogad két nagyobb gyermekével. Látom, hogy már megkapták az ajándé-

kokat. Kikövetelték – mondja az édesanya. Kérem, őket, mondjanak nekem néhány karácsonyi emléket, ami eszükbe jut. Látom, hogy a fiú arca dühös lesz és elkezd mondani: „Milyen emléket mondjak? Nekem soha nem volt karácsonyom! Anyám mindig elintézte, hogy ne legyen! Vagy intézetbe küldött karácsonyra, vagy menekülnünk kellett apám elöl anyám miatt! Anyám miatt nem volt még karácsonyom soha!” Az anya kétségbeesetten néz rám, majd rászól a lányára, hogy ő mondjon valamit. A lány csak hallgat. Majd csendesen, alig hallhatóan mondja, hogy egyszer kapott egy beszélő babát. A testvére rögtön rávágja: „azt is szétszedte apa.” Az anya ismét rám néz, segítséget vár. Én pedig érzem, hogy tehetetlen vagyok. Kiveszek egy igés kártyát és átadom a kislánynak: „Az Isten – Szeretet”.

Tovább megyek. Amíg átérek az egyik szobából a másikba, eszembe jut egy tavalyi karácsonyi beszélgetés, ahol az édesanya azt mesélte el, hogy neki itt, az otthonban volt eddig élete legjobb karácsonya, és nagyon nagy öröm van benne. A miértre egyértelmű választ adott: Gyermekkoromban apám vert. Minden karácsonykor menekültünk a szomszédokhoz vagy a rokonokhoz. Miután megházasodtam, a férjem tette ugyan ezt velem és a két gyerekkel. Ez az első karácsony, hogy nyugodtan főzhetek, díszíthetem a fát, ünnepelhetünk és alhatunk. Ez egy igazi karácsony!

Még 7-8 családot látogattam végig, egyre inkább küszködve és harcolva érzéseimmel. Az én célom az volt, hogy adventi hangulatot vigyek. Volt, ahol úgy éreztem, sikerül, volt, ahol azt éreztem, lehetetlen, képtelenség. Volt, ahol nagy örömmel vártak, és volt, ahol alig várták, hogy elmenjek. De hiszem, hogy ezek a látogatások nem voltak hiábavalóak! Hiszem, hogy van értelme szólni a szeretetről, van értelme legalább 5 percig végiggondolni, mi is történt akkor régen az ünnepek idején, és érdemes elmondani, hogy ott, akkor elkezdődött valami, ami a mi szívünkbe is változást hozhat. Ez a változás talán akkor kezdődik, amikor azt tudjuk mondani, amit az a kislány: „nem tudok jó lenni!”.

Egyedül, Isten nélkül nem.

RÁCSOK BALÁZS

A Szeretetszolgálat miskolci intézményvezetője

„Ok jó lenni...”

1000 pár téli cipő Hajdúhadháza: December 11-én 1000 pár téli cipőt szállított a Segélyszervezet Hajdúhadháza. A karácsonyi ajándéknak a gyermekek örültek a legjobban.

Ajándékosztás Kárpátalján, a csetfalvai általános iskolában 2003 decemberében.

Karácsony a miskolci otthonban:

A MÖSZ Miskolci Családok Átmeneti Otthonában karácsonyi ajándékosztás. Cikkünk szerzője az itt szerzett élményeit adta közre.

Karácsony után is gondoljuk át még egyszer, mit adott nekünk ez az ünnep, mit jelent számunkra az, hogy – „**az Isten szeretet**”.

Édesapja ismert szobrászművész volt, édesanyja családi szeretetben nevelte két fiát. Így Madarassy Istvánt kisgyerekkora óta a képzőművészet és a római katolikus hit légköre vette körül. Az Iparművészeti Főiskolát 1972-ben ötvös szakon végezte el, és megszerette a rezet mint anyagot. A fém megmunkálásával fejezi ki gondolatait virtuóz formái és színvilágban. Nagy szakmai ismerettel rendelkezik, akár egyénit alkot, vagy restaurálásal megmenti régi mesterek munkáit. Saját kiállítására készítette a négy evangélista 80 cm magasságú rézlemezből domborított figuráit. Ez volt el-

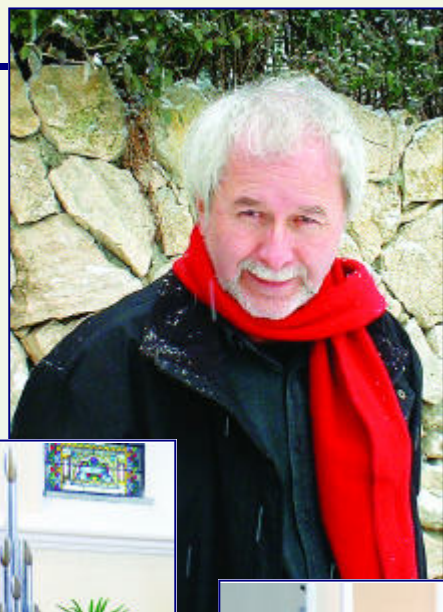
ső vallásos témájú alkotása, amelyet az idők folyamán követtek hasonló nagyságban Szent Ferenc, Szent Krisztof, Szent Eligius (az ötvösök, aranyművesek védőszentje),

30 szent Kereszt

Szent Erzsébet, Szent László, Szent Margit és Szent Lukács alakjai.

Templomok belső terének kialakításakor Madarassy az építész felkérésére a tervek és a helyszín ismeretében kezd munkához. 1980-ban a siófoki római katolikus templom tabernákulum tervezésekor figyelembe vette a rendelkezésre álló 2 x 2 méteres területet, melyben a Szentháromságot jelképező, háromszög alakra szerkesztett, orgonásípokra emlékeztető csövekből alakította ki azt a tartót, amelybe egy méter nagyságú, plexi borítású tabernákulumot helyezett el. Indirekt világítást alkalmazott, így ha a templom nincs is ki-
világítva, önmagában is nagyon szépen érvényesül munkája. Az oltár és a keresztelőmedence mellé gyertyatartókat készített.

Sopronban, a szent Imre római katolikus templom belső terének kialakításában Balázs Mihály építész felkérésére vett részt 1996-ban. Az oltárképet, Somogyi Soma

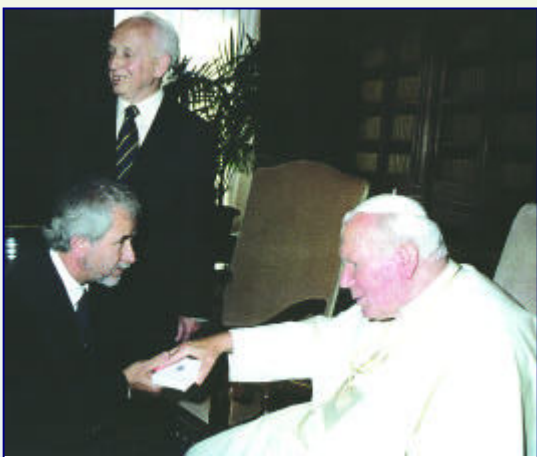
oxidálta, hogy a szivárvány összes színe megjelenik rajta. A keresztelőmedencén a négy égtáj látható, a gyertyatartókon a kéz mint a fény és a láng őrző szimbóluma szerepel. Budapesten a Gazdagréti lakótelep templomában a gyertyatartókat, perselyeket és keresztet készíttette el. Jelenleg tervezés alatt áll egy angyal és a feltámadó Krisztus életnagyságú figurája. Húsvétra készül el a légiesen könnyed Krisztus-alak, amely egy ponton érintkezik a talajjal, és

László festőművész készítette. Madarassy a tabernákulum ajtaján a Nap és a faszimbólumon a 12 apostolt jelképesen ábrázolta. A vörösréz lemez felületét úgy

Ssy István

a f é m m ű v é s z e

gondot okoz a statikai erősítése, hogy ne veszítse el a feltámasztás lendületét.

B o l d o g Hedviget porcelánlapra

Szász Endre festette meg, és köré Madarassy tervezett egy vatikáni címerrel ellátott bronz keretet. Az 50 x 70 cm nagyságú képet bőr tokban Esztergomban adta át Lékai bíborosnak, aki azt Rómában a Szent István kápolna felszentelése alkalmából ajándékozta II. János Pál pápának.

Egyik kiállításán nagyon megtetszett Mádl Ferenc köztársasági elnöknek a Szent István és Gizella szobra. Gyurkovics Tibor a megnyitó beszédben megjegyezte, milyen szép ajándék lenne ez II. János Pál pápának. Az ezt követő eseményekre így emlékezik vissza Madarassy István: „Ilyen megtiszteltetés az ember életében csak egyszer adódhat, és kellemes meglepetés volt, hogy elkísérhettem Rómába az Elnök urat a négynapos ünnepségre, és ott lehettem a félórás audiencián, Őszentsége előtt. Ez már a második személyes találkozásom volt, mert 1991-ben, amikor a pápa Magyarországon járt, akkor fejeztem be, a Szent István Bazilikában a kandelábertek restaurálását. Több éves munka volt, és a Bazilikában találkozhattam és kezdet foghattam Őszentségével. Számomra nagy élmény volt, mert megérintett csodálatos egyénisége, személyes karizmája, és érzékeltem a sugárzását. Ugyanezt a vatikáni látogatás alkalmával is átéltem.”

NÉMETH ANDREA

„A tiszta emberség mindig megtartja a KÖZÖSSÉGET”

szolgaleány volt, mégis az ő fejére szállt királyválasztáskor, háromszor is, a magyar korona. S ezt a kiválasztottságot jelezte a szántóföld végén hagyott ostor nyele is, amikor kivirágzott... 'A táltosgalamb' története pedig elmondja: a táltosgalamb Isten akaratából háromszor egymás után szállott a szegény ember jóra való fiának, Mátyásnak vállára, hogy mutassa: őt kell királlyá koronázni. Ennyire szerette, ennyire elhivatott, jó királynak érezte népe Mátyást királyt.” A középdöntők már lezajlottak – tom-

sugallt tiszta emberségben. S nem csak a meséket viszi. Ha kéri, ősei, a bukovinai székelység történetét is elmondja. Tanulságul mindannyiunknak tisztességből, kitartásból. Legutóbb, 2003 augusztusában, a Magyar Baráti Közösség meghívására az Egyesült Államokban, az ottani magyaroknak mondta el ennek a kicsi népcsoportnak történetét az Itt-Ott Konferencián, a Reménység-tavánál, ahol évtizedek óta minden nyáron összejönnek az észak-amerikai magyarok. Az egyhetes találkozón a magyar sorskérdéseket ez alkalommal az EU-csatlakozás adta lehetőségek fényében tárgyalták az előadók, akiket – a meghívó szavai szerint – összeköt a magyarság szeretete, az összmagyarság jövőjével való törődés. Így került sor a nagyvilágban szétszóródott, de igen erősen összetartó bukovinai székelység történetének az ismertetésére is. „Hatszor mond-

Kóka Rozália mesemondó népművész a múlt év februárja óta egy hatalmas vállalkozás lelkesítő sodrában él. Barátaival összefogva, Hunyadi Mátyás születésének 560. évfordulójára meghirdette az első *Mátyás király Mesemondóversenyt*, amelynek ő lett a fővédőnője. A verseny ünnepélyes meghirdetésére a budapesti Vajdahunyadvárban került sor, s több mint hatszázan jelentkeztek a Kárpát-medence magyar lakta területeiről. „Az elődöntők szervezőiként természetesen nemcsak a hazai, hanem a határon túli könyvtárak, művelődési házak és civil szervezetek is benevezhettek, s mindannyiuktól azt kértük, hogy a középdöntőbe kategóriánként egy versenyzőt küldjenek. Négy kategóriában lehetett indulni, 6–10, 11–14, és 15–18 éves korig, valamint 19 éves kortól korhatár nélkül.” Az ajánlott irodalom hat csodálatos Mátyás mese- és mondagyűjtemény volt, közülük egyet Kóka Rozália gyűjtött, még 1990-ben, a nagy király halála 500. évfordulójának tiszteletére. „A kötelező mesét a Hunyadi Mátyás királlyá választásáról szóló mondák közül kellett választani. Kettő ezek közül különösen kedves számomra. A magyarság hajdani, legendákkal átszőtt életérzéséből fakadtak a szegény ember fiáról, akiből titokzatos kiválasztottsága alapján lett király. A 'Mátyás király rózsát nyitó ostor nyele' című kis mese szerint Matyi

boló sikerrel. Mindenütt a közönség lett az igazi nyertes, hiszen a versenyzők – a zsűri legnagyobb sajnálatára – nem kerülhettek mindannyian a döntőbe. Ahol csak lehetett, vigasztalásul, személyesen mondta el ezt a résztvevőknek Kóka Rozália. Így volt ez Érden, Szekesfehervárott, meg Budapesten is: tíz budapesti iskola, a zsám-béki tanítóképző és a Pest környékiek

részvételével. „És Visegrádon, ahol a környékbeliek mellett a kitűnően fölkészült párkányi versenyzőket is hallhattuk Szlovákiából. Januárra maradt Székelyudvarhely, Sárospatak a kárpátaljaiakkal, és Kecskemét, ahová a vajdasági Magyarkanizsáról is jöttek versenyzők..”

A szervezés, a zsűrizés mellett Kóka Rozáliának mindennapjaiba azért továbbra is beleférnek az önálló meseestek. Országot-világot jár és éli, meséli a saját maga gyűjtötte történeteket, hogy hallgatóság észrevétlenül is erősödhessen az általuk

Antall József miniszterelnök úr fogadása

Kóka Rozália és családja

tam el az előadást három hét alatt, mivel más közösségekhez is meghívtak. Térkép segítségével követtük végig a több száz éves menekülést az 1764-es mádalfalvi vérengzés utáni napoktól a Csángóföldre, később Bukovinán át Bácskába és végül

Érdi Bukovinai Székely Népdalkör

Amerikai magyar gyermekek műsora az ITT-OTT Konferencián, 2003. augusztus

1945-ben Magyarországra. Azt szűrték le történetünkéből, amit én is érzek: azért maradhattunk meg mostanáig, mert nemes lelkű, tiszta erkölcsű emberek voltak az őseink, s a tiszta emberség mindig meg-

Érdi Bukovinai Székely Népdalkör betlehemes csoportja

tartja a közösséget. A legelképesztőbb körülmények sem törhették meg őket. Ez az összetartás máig jellemző ránk. Az egész világon alig harmincezren vagyunk bukovinai székelyek, nagy szétszórtságban. Mégis tudunk egymásról, mert mindenki számba veszi a másikat. Hol itt erősödik meg egyik csapat, hol ott, s amikor valamelyik talajt kap a lába alá, húzza, segíti a többit." Az erősítő székely népmesék pedig esténként hangzottak el a történelmi ismertetések után. „Természetes módon az első pillanattól egy nyelven beszélünk akkor is, ha a magyarságról szóltak az előadások, akkor is, ha az általam vitt népmesék életbölcsségeit hallgatták. Nekem

sohasem voltak előítéleteim az úgynevezett disszidensekkel szemben, hiszen a bukovinai székelyek sorsából tudom, milyen szörnyű kényszerítő erők is működnek a világban. Azonban így utólag szégyellem magam, hogy tulajdonképpen egyáltalán nem tartottam őket számon. Itthon a hatvanas évektől kezdve paródiák tárgyai voltak mindannyian. S több évtizeden át különböző jelzőket ragasztottak rájuk. Ezzel valamiféle ellenérzést próbáltak belénk nevelni, és többnyire sikerült is. Én pedig most láthattam, hogy a mi itthoni kényelmességünk ellenpéldájaként, ők milyen tudatosan, kitartóan ragaszkodnak magyarságukhoz, szülőföldjükhöz, bárho-

Az Érdi Bukovinai Székely Népdalkör 1991-ben Európa díjat kapott Hamburgból, a székely hagyományok őrzéséért

Kóka Rozália

vá kerültek, bármilyen nehezen fogtak is talajt. Megható volt látni, hogy magukkal vitték az egész magyar életüket. Mindegyik otthonban ott találtam a kis szötteseket, a varrottasokat, a magyar könyveket, a magyar zenét, CD-ken és kazettákon. Ennyi irodalomszerető és verselő embert, fiatalít és idősebbet itthon még sohasem láttam. Az együttlételekben egyébként is állandóan jelen volt a magyar kultúra. Amikor például volt egy szabad délutánunk, lementünk a Reménység-tavához, s ott kifogyhatatlanul énekelték a népdalokat, egymás után. A cserkészlet önfeláldozó vezetői nélkül a fiatalok nem is tudnának megmaradni magyarnak ott a távolban." A látogatás a hazaszeretet gyönyörű, gyakorlati példával is megajándékozta az otthonról érkezőt: „Mi, itthoniak nem is tudjuk, közülük milyen sokan tettek és tesznek azért, hogy a magyarság végre föl tudjon emelkedni. Vég nélkül lehetne sorolni a megható találfelonyóságot, ahogyan nem üres szavakkal, hanem csendes tetteikkel szeretik a Kár-

Keresztény népművészek

pát-medencei magyarságot. Közösségeik munkáját Lauer Edit, az Amerikai Magyar Koalíciónak – az ottani magyar közösségek emyőszervezetének – tiszteletbeli elnöke fogja össze csodálatos rátermettséggel. Alapítványok segítségével vagy közvetlenül, magánemberként juttatják a támogatást oda, ahol éppen a legnagyobb a szükség: iskoláknak, intézményeknek, továbbtanuló diákoknak."

A kintről hozott emlékekből további lendület fakad, s erő. Nagy szükség is van rá, hiszen Kóka Rozália szolgálata sokféle feladattal jár évtizedek óta. Érdemes felsorolni néhány állomását: az Érdi Bukovinai Székely Népdalkörnek alapítója volt, még 1971-ben Érdén, ahol a székelyek egy kis néprajzi szigetet alkotnak. S miközben egyszemélyes előadóként is viszi a székely népmeséket, a kórus vezetője maradt, s együtt éneklük sokfelé gyönyörű népdalaikat. Berendezte, s gondozója az érdi Magyar Földrajzi Múzeumban lévő kicsi székely emlékszobának. Idekerültek a vándorlásban megfakult, megcsorbult használati tárgyak, féltve őrzött, hímzett kendők, szöttesek. S megszervezte még 1991-ben a bukovinai székelyek világtalálkozóját, amelyet Antall József miniszterelnök úr is megtisztelt látogatásával. Fennmaradó idejében pedig mesekönyveket szerkeszt eddigi gyűjtéseiből – most a hetediket. Folyamatosan kazettára mondja őket, sokszor „házi használatra" is, hiszen a Százhalombattán élő két kisunoka, Gábor és Csilla a heti egy-két napos találkozásokat igencsak kevesli. Mindennap kell a Mamó hangja, legalább magnószalagról! Lehet, hogy egyszer majd őket is a sokadik mesemondóversenyen találjuk? A mostaninak, esztendeje tartó, sűrűsödő forgatagában Kóka Rozália még nélkülük dolgozik, sok-sok kedves segítőtársával együtt. Első szóra mindannyian megnyitották szívüket és kapuiat a készülődő verseny előtt.

„A Masszi Könyvkiadó tulajdonosa, Masszi Péter jóvoltából nyerteseink meglátogatják Mátyás király szülőházát Kolozsvárott és az eredeti Vajdahunyadvárát. Az eredményhirdetésekor egyébként azonnal meg fogjuk hirdetni a második Mátyás király mesemondóversenyt, mert ezentúl minden esztendőben vetélkedni hívjuk a bátor mesemondókat! Azt remélem, hogy egyre többen leszünk. A közönség soraiba pedig egyébként is mindenkit szeretettel várunk, jöjjön, s hallgassa a többieket, épüljön a történeteken, aztán hátha egyszer ő is kedvet kap az elmondásukhoz!"

PATONAI ADRIENNE

Az MNC (Magyar Népfőiskolai Collegium) tevékenységével mindig is nagy figyelemmel fordult oda azokhoz az emberekhez, akik valamilyen okból – lehet, hogy saját, de az is lehet, hogy önhibájukon kívül – a társadalom szélére sodródtak. A Collegium alapszabály szerinti feladata és ez a tevékenység jól össze is fér egymással. Szeretnénk minél többet anyagilag is segíteni ezeknek az embereknek. Kimutatható, dokumentálható, hogy az anyagi támogatás, amelyet rendszeresen nyújtunk számukra, jó helyre kerül, s ezeknek az embereknek a számára valamit felcsillant a lehetőségekből. Sokszor szellemi, erkölcsi biztatást vagy előadásokat tudunk adni, olyanokat, amelyek éppen aktuálisak mindennapjainkban.

Az elmúlt év végén a Református Vakmisszió vezetője egy II. Rákóczi Ferencről szóló összeállítást kért tőlünk. Ez a kapcsolat többretegű és évekre visszamenő, hiszen Tahiban és Debrecenben is tartottunk több alkalommal előadásokat a vakok, illetve csökkentlátók számára.

A váci fegyház parancsnokától ugyancsak köszönőlevelet kaptunk az elmúlt év végén az ott tartott színvonalas előadásokért. Az intézetvezető külön levélben köszönte meg az elítéltek nevében azt, amivel a fogva tartottak önbecsülésének, személyiségének fejlesztéséhez hozzájárultunk. Ezt a munkát is évek óta végezzük saját költségünkön, olyan kurzusokat is szervezve, amikor az a reménység tölt el bennünket, hogy talán sikerül hozzájárulnunk ahhoz, hogy a szabaduló ne kerüljön vissza ismét a büntetőintézetbe. Előadásaink számukra elsősorban a mezőgazdaság, a háztáji, a kisállattenyésztés tevékenységére hívja fel a figyelmet. Ezek az emberek kimondhatatlan reménytelenségben érzik magukat. Többen, akik ott vannak az intézetben, nem látják annak értelmét, hogy szabaduljanak, mert nincs, aki segítse őket, nincs, aki bá-

Népfőiskolai

torítaná a civil élet újrakezdésekor. A 2003-as év karácsonyán megrendítő levelet kaptunk a budapesti gyűjtőfogházból. A levél írója nem szánalmat, nem sajnálatot kért tőlünk, hanem segítséget, mert e nélkül szabadulásakor nem tud majd magával mit kezdeni, hacsak nem követ el újabb bűncselekményt, vagy nem vet véget önkézüleg életének.

Mátraderecskén kerültünk először kapcsolatba a roma kisebbséggel. Az első alkalommal nehéz volt lelkileg hozzájuk közel kerülni, bizalmatlanok voltak velünk szemben, hiszen ahogy mondták: „Maguk jöttek és örökre elmennek, mi pedig holnap is és azután is itt maradunk.” Számukra a kapcsolat egy jó foci meccs volt, igazából nem láttak vagy talán nem is

láttattak meg velük kitörési pontokat.

Csaknem tíz éves tartós kapcsolatunk van a hajdúhadházi romákkal. Rendszeresen előadásokat tartunk számukra, és meg kell hogy mondjuk, igen nagy érdeklődés nyilvánul meg részükről. A Községi Ház vezetője Rostás Zsigmond, valódi menedzser, szív-lélek ember, aki mindent megtesz azért, hogy a rábízottak előtt kitaruljon a világ. Különböző tanfolyamokat szervez, szeretné, ha az írás-olvasás minél inkább segítené a rábízottakat abban, hogy megtalálják helyüket a mai magyar társadalomban. Képes Géza A népfőiskolaépítők című verse valósul meg mind inkább abban a munkában, amit Hajdúhad-

ESÉLYEGYE

Collegium az

Legutóbb, 2003. december 5-én találkoztunk hajdúhadházi barátainkkal. Ezen alkalommal dr. Hadházy Antal romanológus, Darvas Szilárd teológus és e sorok írója tartottak

előadásokat, míg ezt megelőzően dr. Bodnár Ákos sebész főorvos, dr. Inotay Ferenc jogász, az MNC elnöke, Horváth Sándor szociális kérdésekkel foglalkozó előadó adtak tájékoztatást a mintegy 100-120 jelenlévő számára.

A december 5-ei találkozón különös meglepetésre készültek Rosztás Zsigmondék. Terített asztallal várták az elő-

házon végzünk. Az előbb említett költő versében így ír:

„Mag kicsi termőerőktől szétfeszülő: belőle hajt ki belőle bomlik majd ki az élet fája: terebélyes lombkoronája gyümölcsöt és árnyékot ad - éleled árán is véd ha kell ezt a fát!”

adókat, s közösen fogyasztottuk el a töltött káposztát, amelyet a helyi sajtosságoknak megfelelően készítettek el a Községi Ház asszonyai. Az összejevetelen emléklapot adtak át jelen sorok írójának abból az alkalomból, hogy a népfőiskola részéről évek óta megtapasztalhatták a segítséget.

A hajdúhadháziak arra kértek bennünket, hogy mi is tegyünk meg mindent annak érdekében, hogy egy kis imaházuk épüljön, szeretnék Isten segítségét kérni ahhoz, hogy ők maguk is minél többet tehessenek – ne csak magukért, hanem a hazáért is.

Népfőiskolánk a jobb polgár, jobb hazafi, jobb ember nevelése céljából végzi ezt a feladatát, pontosan azért, hogy a személyiség fejlődjön és a társadalomba ezek a rászorult emberek egyre könnyebben tudjanak beilleszkedni, s ne érezzék azt, hogy számkivetettek, lenézettek, hanem tapasztalják meg a kinyújtott kezét, a biztató szót, a reményt adó támogatást.

DR. KIS BOÁZ
AZ MNC ÜV. ELNÖKE

N L Ő S É G É R T

A templom a kert felől és a szószerk. A parókia bejárata és a gyülekezeti terem ablaka

Batári Zoltánné Molnár Virág fiatal református lelkész nővel beszélgetek arról, milyen a mai Magyarországon, lelkész nőként hivatást teljesíteni a hívők körében.

Kezdjük azzal a történetet, hogy elmeséled, vallásos családban nőttél-e fel, és ezért jutottál-e arra a gondolatra, hogy lelki vezető légy?

Szűk családi körömben, nem volt olyan rokonom, aki vallásos életet élt volna, de a tágabb környezetben igen. Ők egész életükkel Krisztushoz tartozónak vallják magukat. Tehát nem a közvetlen családtagjaim élete indított arra, hogy érdeklődjek a keresztyén élet után. Egy általános iskolai barátnőm vitt el gyermek istentiszteletre, bibliaórákra, és bekerültem egy imaközösségbe. A lelkész házaspár irántunk való szeretete és odafigyelése készítetett arra, hogy Krisztust, személyes megváltómnak fogadjam el. Hetedikes koromban konfirmáltam, ekkor erősödött meg bennem az érzés, hogy életemet Istennek szenteltem. Nemcsak a saját akaratom volt, hogy lelkész nő legyek, hanem Istené is. Igéjén keresztül többször megerősített abban, hogy az egyházában kell szolgálnom.

Nehéz volt a Hittudományi Egyetemre felvételt nyerned?

Először Budapestre jelentkeztem, másodjára Debrecenbe. Akkor azt gondoltam a felvételi vizsgáról, hogy szörnyű nehéz dolog,

Keresztyén hivatástudat

de az első félévi vizsgák az egyetemen, megcáfolták ezt. Kiderült, hogy több idegen nyelvet tanulni egyszerre, 6-8 vizsgát letenni 2 héten belül még nehezebb.

Melyik volt a kedvenc tantárgyad?

Az első években a vallástörténet érdekelt a legjobban. Alapvizsga-dolgozatom tárgyául az ókori Egyiptom és Izrael kapcsolatának a feldolgozását választottam. A nyári szünetekben segédápolói szolgálatot vállaltam, és ez döntően meghatározta későbbi érdeklődésemet. Ekkor már eldöntöttem, hogy a szeretetszolgálatl foglalkozom majd.

Egyértelmű volt számodra, hogy férjedül egy lelkészt fogsz választani?

Nem, csak az volt a fontos, hogy keresztyén legyen. Nem a mi választásunk volt, hogy egymásra találtunk, Isten egyengette az utunkat.

Úgy tudom, hogy a reformátusoknál nem szentség a házasság, így a lelkész is bármikor elválhat. Hogy nyújthat a válása után példát a híveinek?

Egy-egy ilyen kirívó példa van csak, előfordul, hogy a lelkész elválk a házastársától, de ez nem általános jelenség. Az egyházi törvényünk megengedi a válást, de ez nem világi szabadosság.

Szükségesnek tartod az egyetemi tanulmányok után az egyéves lelkészi gyakorlatot?

Feltétlenül, hiszen az 5 éves elméleti képzés nem készít fel teljes mértékben arra, hogy önállóan gyülekezetet vezessen. A gyakorlati év alatt, rengeteg tapasztalat szerezhető a sokszínű szolgálathoz.

Mi a tapasztalatod, elfogadják a női lelkészt mint vezetőt a közösségek?

Az egyik gyülekezet elfogadja, a másik nem. Vannak, akik teljesen elzárkóznak attól, hogy női lelkész vezesse a hitéletet, mások nem tesznek különbséget férfi és női lelkész között. Isten Igéjének a hirdetése a fontos számukra. Az persze más helyzet, ha a lelkész nő a férjével együtt szolgál a gyülekezetben. Így a mindennapi gondokkal is könnyebb megküzdenni.

Hogyan sikerült beilleszkedned az első szolgálati helyeden?

Férjemmel egyszerre voltunk segédlelkészek Nyíregyházán. Hamar befogadtak minket a közösségbe. Mióta önálló gyülekezetbe kerültünk, egészen más a helyzetünk. Segédlelkészként, jórészt az emberek lelki épülésével foglalkoztunk, nem a mi vállunkon volt a gyülekezet anyagi terhe. 2003 júliusában kerültünk Bakony-szegre, megismertük a lelkészi hivatás nehezebb oldalát is. Ez a gyülekezet egészen más, hiszen a bihari ember sokkal zárkózottabb. Ugyanakkor jó dolog önálló lelkészként saját terveket, programokat megvalósítani. Sok programot igyekszünk szervezni a gyermekeknek, fiataloknak. Nagy örömünk, hogy ebben az idősebbek mind lelkiükben, mind anyagiukban támogatnak.

Van a református egyházban lelkészhiány?

Hiány nincs, sőt, egyre inkább azzal kell szembenézni, hogy jóval több lelkész kap diplomát, mint amennyi lelkészi állásba el tud helyezkedni. Sajnos, abban a gyülekezetben, ahol most szolgálunk, szintén csak egy lelkészi állás volt, amit a férjem tölt be, mert a fiatal lelkész házaspárok számára nagyon kevés szolgálati lehetőség nyílik. Én a helyi önkormányzat családsegítő szolgálatánál dolgozom. Mivel mindig közel állt hozzám a segítő szolgálat, örültem ennek a lehetőségnek, hogy így közel kerülhetek a családokhoz. Természetesen, ha lehet, szeretnék újból teljes lelkészi állományba visszakerülni.

Hogyan képezed el a jövődet?

Most Egészségügyi Főiskolára járok, mert a későbbiekben a református egyházon belül szeretnék olyan szolgálatot vállalni, amely a diakóniához kötődik. Mivel még nincs gyermekünk és szeretnék családot alapítani, ezért ennek rendelem alá a pályám további alakulását.

PAPP NÓRA

SEBESTÉNY LÁSZLÓ

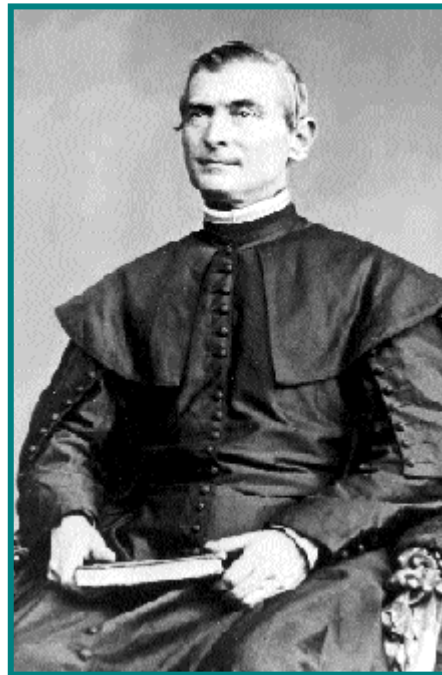
Országgyűlési képviselő példája

A reverendát egy időre nemzetőrtiszt egyenruhára cserélte 1848-ban

A magyar országgyűlés 1848. évi LXXIV. ülésének jegyzőkönyve rögzíti, hogy Sebestény László országgyűlési képviselő kérvényét 1848. szeptember 26-án bírálta el a T. Ház, amelyben „honmaradásra haladékidőt kér, míg a zavar elfojtva nem lesz”. Az utalás arra vonatkozott, hogy 1848 szeptemberében Észak-nyugat Magyarországra J. M. Hurban – korábban Lubokán (Hlboké) szolgált ev. lelkész – vezetésével, zömében szlovákokból álló több ezer fős fegyveres szabadsapat átkelt a Kárpátokon.

Pázmány Dénes, a Képviselőház elnöke nyugodt hangon jelentette be, az engedély „megadatott”. Megható példája felvidéki magyarjaink ragaszkodásának lelkiatyjukhoz, hogy azonnal hírvivőt menesztettek Pestre plébánosuk hazahívására. Sebestény László az utat unokabátyjával, Ignáccal (a felvidéki újbányai választókerület képviselőjével) tette meg, akit a kormány Bars vármegye újoncozási kormánybiztosának akkor nevezett ki. Sebestény László valóban felcserélte egy időre a reverendát nemzetőrtisztiz zubbonyra, és igazán meghatóak vallomások szavai, papi hitvallásának és hazafiságának szép bizonyítékai: „... a galád árulóktól környékezett szegény hazájának nem tehet jobb szolgálatot, mint lelkesíteni a jókat a kitérésre, felvilágosítani az elámitottakat és a nép iránta mutatott bizalmát, felhasználni, így hazám megmentésében némi részt vehetni, melynél dicsőbb kötelességet és pályát nem ismerek.”

Ki volt ez a derék magyar pap-képviselő? Édesapja Sebestény János orvos volt,

László fia 1814. július 23-án Aranyosmaróton (Zlaté Moravce) született. Teológiai tanulmányait Nagyszombatban végezte, ahol 1837. augusztus 21-én szentelték áldozópappá. Előbb Nyitra-Pereszlényben káplán, majd 1842-ben főpásztortól plébánosi kinevezést kapott Galántára, amelyet élete végéig betöltött.

Sebestény Lászlót 1848. június 19-én választja meg közakarattal Galántán az összeírt 1626 választópolgár 1202 szavazattal országgyűlési képviselőjének. Egyéniségét jól példázza a népkolai törvényjavaslat vitájában a képviselőházban 1848. augusztus 3-án elmondott tanulságos felszólalása: „Nekem nincs forróbb óhajomásom, minthogy leomoljanak már

egyszer a válaszfalak, sőt kívánom, hogy azon vallásbeli idegenkedés, mely gyakran balga szülők által a gyermekek keblébe csepegtetik, gyakorlatilag oszlasztassék szét.” Az eddigi gyakorlattól eltérően, közös iskolákat is felállíthatnak a hatóságok.

Az első szlovák betörés visszaverését követően Sebestény László visszatért Pestre, akit 1848. október 25-én a T. Ház állandó igazolási bizottmánya tagjának választott. Karácsonyra hazatért az ünnepi szentmise végzésére, majd visszaindult Pestre, de Esztergomban rekedt Ignáccal együtt. Szülő György, szenci képviselő 1849. március 24-én szót kért a képviselőházban és elmondta, a két Sebestény 1849. január 5-én Esztergomban külön megkérte őt, hogy közölje, mindenképpen meg kívánnak jelenni Debrecenben. A képviselőház azonban 1848. március 24-i ülésén lemondottnak nyilvánította a két képviselőt.

Sebestény László főtisztelendő úr, aki nagyváradi szentszéki tag is volt, 1865 és 1869 között ismét országgyűlési képviselő. Budán, 1882. március 20-án adta vissza lelkét Teremtőjének. Végakarátának megfelelően hazavitték Galántára. S mily megrendítő, hogy 2003-ban Halottak Napján László áldozópap lelki üdvéért imádkozott dr. Mosolygó Marcell görög katolikus paróchus úr Rákoscabán. „Ezennel kinyilatkoztatom forró áldásaimat...” – írta Sebestény atya 1880-ban keltezett végrendeletében a rokongyerekeknek üzenve: „Debeo fateri”, áldása mindig ott él szívemben.

DR. SEBESTÉNY SÁNDOR

Napsugaras délelőttön utaztam a gödöllői HÉV-vel a barátainkhoz. Ugyanakkor utazott egy család egy három év körüli kislánnyal. Újságomba tettem, amikor szokatlan hangokra lettem figyelmes. A család süketnéma volt. A jelbeszéd csak számomra volt meghökkentő, a kislány teljesen természetesnek tartotta. Döbönt arcomat látva rám mosolygott, és ekkor Ancsel Éva szava jutottak eszembe: „Nézz hosszan egy gyermekarcra,

Mosolyban a szeretet

ha van sors, hát nagyon korán elkezdődik.” Kis kezével jeleket mutatott, s én hiába tudok beszélni, nem értettünk szót. Közös nyelvünk a mosoly volt. De számára a mosoly, mindent érthetővé tehetett, mert leszálláskor

gyengéden megérintett és kis kezével integetett.

A mosoly üzenet volt, ne rémülj, az élet így is szép, a szavak nem mindig fontosak, elég a tekintet, a figyelem a másakra, a lelked a fontos. Szavak nélkül is értik azok, akik csak a lelkükkel és szemükkel tudnak kapcsolatot teremteni. A szeretet az egyetlen, ami ledönthet minden akadályt és feloldhat minden szenvedést. Ápoljuk és erősítsük ezt az érzést a szívünkben.

PAPP ANNA

VERITAS

FOGALOM A LAKÁSÉPÍTÉSSEN!

VERITAS-LAKÁSOK 2004-BEN

5%-os kamatozású hitellel megvásárolhatók

XIV. kerületi lakások:

Csantavér köz 5-7.	74, 77 m ²
Szugló u. 91.	39, 62, 66, 68, 79 m ²
Szugló u. 93-95.	40, 50, 53, 58, 70, 90 m ²
Gyarmat u. 88.	42, 65, 76, 106 m ²
Ilosvai u. 11-13.	67 m ²
340 000 - 360 000.-Ft/ m ² áron	

A lakás vételárának 50%-áig zuglói lakásokat is beszámítunk!

Érdeklődni lehet:

383-0829, 383-0983 www.veritas.hu

Kérjük adója 1%-ával támogassa a magazin fennmaradását!

Veritas az elesettekért Alapítvány – OTP Bank 11714006-20385251
Adószám: 18161980-1-42

Megrendelőlap

Előfizetésben megrendelem a Szent Kereszt c. Magazint példányban.

Előfizetési díj: 1/2 évre 912 Ft (3 lapszám) 1 évre 1800 Ft (6 lapszám)

Megrendelő (előfizető) neve:

Cím:

Kézbesítési cím:

(csak akkor töltsse ki, ha a megrendelő címe nem azonos a kézbesítési címmel)

.....
aláírás

A megrendelő lapot a következő címre borítékban szíveskedjenek feladni:

Magyar Posta Rt.
HELIR
1900 Budapest

MANRÉZA

Spirituális és Konferenciaközpont
2004. március

- 03-07. „Sarutlanul az égő csipkebokor előtt, Egyénileg kísért Szt. Ignác-i lelkigyakorlat (szerda 18 órától vasárnap reggelig)
07. Meditációs vasárnap
10-14. „Sarutlanul az égő csipkebokor előtt”
19-21. „Nőnek születtem” Lelki hétvége fiatal lányoknak (péntek 18 órától vasárnap délig)
24-28. „Sarutlanul az égő csipkebokor előtt”

2004. április

- 02-04. „Hirdesd az igét, akár alkalmas, akár alkalmatlan”
Keresztény újságírók lelki hétvégeje
04-07. „Most nyíltan beszélsz”
Nagyheti lelkigyakorlat
Virágvasárnaptól szerda estig
08-12. Elmélyülés a húsvéti szent három nap liturgiájában
15-18. „Mit tegyek, hogy elnyerjem az örök életet?”
Keresztény vállalkozók lelki hétvégeje
16-18. „Az Úristen felébreszti fületem”
Hétvégi lelki napok (péntek 18 órától vasárnap délig)
18-25. „Színről színre”
Bevezetés a szemlélődő imába (vasárnap este 18 órától vasárnap reggelig)
25. Meditációs vasárnap
08:30 órától 17 óráig díjmentes.
Lehetséges a szombati érkezés
26-29. „Sarutlanul az égő csipkebokor előtt”
Egyénileg kísért Szt. Ignác-i lelki gyakorlat (az érkezés napján 18 órától a távozás napján délig)
30-05.02. Férfinak születtem, vagy azzá váltam?! Férfiak lelki hétvégeje életállapotuktól függetlenül

A lelkigyakorlatokat kíséri: P. Ambrus Lóránt S.J., Lakatos Attila S.J., P. Sajgó Szabolcs S.J., Tegzes Katalin s.a. nővér.

Jelentkezés és információ:

MANRÉZA

Spirituális és Konferenciaközpont

H-2099 Dobogókő, Fény u. 1.
Tel: 06 26 347 681; Fax: 06 26 347 633

E-mail: manreza@manreza.hu;
Honlap: www.manreza.hu

A Mater Salvatoris Lelkigyakorlatos Ház 2004. évi lelkigyakorlati:

2004. március 21-23. (Nagyböjt 4. vasárnap estétől kedd délutánig): „Jöjjen el a Te országod!” – Felkészülés Húsvét misztériumának ünneplésére – vezeti: Barsi Balázs atya.

2004. március 26-28. (péntek délutántól vasárnap délutánig): „Örüljete, újra csak azt mondom: örüljete!” – Lelkigyakorlat minden korosztály számára – vezeti: Dr. Stella Leontin atya

2004. április 2-4. (péntek délutántól vasárnap délutánig): Család-közösségi vezetők képzése – vezeti: Bíró László püspök atya

2004. április 23-25. (péntek estétől vasárnap estig): „Amit e legkisebb testvéreim közül egyel is tetted, velem tettétek” (Mt. 25,40) – vezeti: Böjte Csaba atya

2004. május 7-9. (péntek délutántól vasárnap délutánig): „Szentlélek jöjj, Lobogó Láng!” – Szentlélek-lelkigyakorlat – vezeti: Kemenes Gábor atya

Jelentkezés: a MATER SALVATORIS LELKIGYAKORLATOS HÁZ-ban:

Levélben:

2100 Gödöllő-Máriabesnyő,
Kapucinusok tere 3.

Telefonon:

28/420-176, 28/510-740,
faxon (üzenetrögzítő): 28/510-742

E-mailen:

matersal@mail.digital2002.hu
WWW.MATERSALVATORIS.HU
Nemes Ödön SJ. elérhetőségei:
1026 Budapest, Sodrás u. 15.

Telefon: 1/200-9479/110

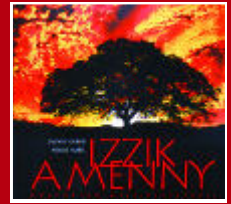
E-mail: edmnemes@axelero.hu

Jelentkezési határidő: a lelkigyakorlatok előtt 2 héttel bezárólag!

Olgyay Gábor – Holló Aurél:

IZZIK A MENNY

oratórium mise-tételekkel

A szóban és CD-lejátszóban forgó zenemű húsz éves múltra tekint vissza. Néhány központi témáját, illetve a versrészletek dalmait akkor írtam. A darab inspirációját Weöres Sándor Második, illetve Negyedik szimfóniájának megismerése nyújtotta. Az első és utolsó tételbe épülő verssorok az Alfa és Omega költői képekben gazdag, megrázó erejű megfogalmazását tárják az olvasó elé. Az első verzió (1983.) tételeiből jobbra csak néhány markáns, vagy éppen szépséget sejtető téma maradt meg, és az elv, hogy az alfa és ómega gondolatok közé semmi más nem épülhet, mint egy Mise.

A darab ősbemutatójára végül 1997-ben került sor. (A hangszerelésben és színpadra állításban szinte társszerzőként működött közre Holló Aurél, az Amadinda Utóegyüttes tagja.) Az ősbemutatót kb. tíz előadás követte országsszerte, melynek szervezése komoly erőfeszítésembe került. Így hát elvettem a koncert-verziót, újabb évekre a feledés homályába küldve a Mennyet.

Egy kényszerpihenő közben, hogy ne unjam halálra magam, újra kezem ügyébe került a Menny. Minden-mindegy alapon végeztem el az újra-hangszerelést. A tételek sorát megtartottam, csak egyet emelve ki közülük, a többihez viszont új részeket illesztettem. Mivel most nem kötötte meg a kezem egy szűkre-szabott előadói gárda hangszerrepertoárja, gátlástalanul beírtam a partitúrába mindazt, ami eszembe jutott. Így egyfajta bő kamarazenei megszólalás alakulhatott ki, vonós és fafúvós hangszerekkel, időnként rezekekkel. Mindezt sokféle gitár illetve pengetős hangszerpark, mellet-hangszerek tömege, és rendkívül nagyszámú ütőhangszer-arszénál támasztja alá. A darabot nehéz műfajilag kategorizálni. Oratórikus mű ugyan, de a vokális részekkel egyenrangú az instrumentális zenei anyag. A lemez hangfelvételei hét különböző helyszínen zajlottak és csaknem fél évet vettek igénybe. Tizenhét hangszeres szólista működött közre, mindannyian professzionális muzikusok. Az énekes szólisták mellett vegyes kórust és reneszánsz énekegyüttest is foglalkoztattam. A lemez hangzása monumentálisnak mondható, egyrészt a nagyszámú előadói gárdának, másrészt az Amadinda együttes hangszerparkjának köszönhetően.

Hangfelvétel: Hajdu Gábor, Paczári Károly, Olgyay Gábor. Keverés: Olgyay Gábor. Borítótér: Mátai Attila

Kapcsolat: olgyay.hangok@axelero.hu
A lemez a HANGOK kiadásában, az ESTERPRESS gondozásában jelenik meg.

Máriapócsi Lelkigyakorlatos- és Zarándokház programja márciusra:

19-20-án a papok és teológusok lelkigyakorlata lesz.
22-24-én a rózsafüzérek lelkigyakorlatát Mosolygó László atya vezeti.
25-28-án a szenvedélybeteg lelkigyakorlatát Titkó István tartja meg.
4326 Máriapócs, Kossuth tér 17. Tel./Fax: (36-42) 585-020

HOTEL VERITAS

Várjuk szeretettel hotelünkbe és éttermünkbe házas izekkel!

1144 Budapest, Mogyoródi út 8. www.hotelveritas.hu E-mail: hotel@veritas.hu

Születésnap partik, gyermekzsúrok szervezése programokkal

Éttermünkbe asztalfoglalás: 273-22-33 mob: 06-30-864-6564